

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25 —; za ino-
zestvo Din 40 — neobvezno.

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Dnevna redakcija: Miklošičeva cesta
šte. 16/1. — Telefon šte. 72.

Nočna redakcija: od 19. ure naprej v
Knaflovi ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Ispravniki oddelki: Ljubljana, Preš-
ernova ulica št. 4. — Telefon št. 492

Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.

Račun pri poštne čk. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842 — Praha čislo 78.180.
Wien, Nr. 105.247.

Ljubljana, 14. oktobra.
Pristašem SLS, ki so po zadnjih dveh
volitvah v Narodno skupščino čitali ba-
have članke in novice v «Slovincu», in
v drugih glasilih SLS, kjer se je Slo-
vincem dopovedovalo, da je sedaj pri-
šel čas, ko bo SLS — potem, ko je
vrgla vse svoje politične nasprotnike
v «obcestni jarek» — sama odločala o
usodi Slovenije ter sama delala politič-
ne čudeže, se mora zelo čudno zdeti,
da postaja njihova «ponosna» stranka
zadnji čas tako ponižna in krotka.

Ne vemo, koliko in kako daleč znajo
pristaši SLS delati politične zaključke,
a to gotovo vidijo (ker tudi čutijo na
lastnem telesu), da so se vse, prav vse
obliube, ki so jih dajali SLS, njeni ča-
sopisje in njeni agitatorji slovenskemu
ljudstvu pred volitvami, izkazale kot
prazne. Vse je bilo samo za varanje vo-
lilcev, preračunljiva brezvestna dema-
gogija, politična pustolovščina, katere
prehaja v tragedijo njenih akterjev.

Na zboru duhovščine ljubljanske ško-
file v Ljubljani je dr. Korošec sam raz-
kril in pojasnil nevdružnost položaja
SLS. Govoril je celo o — likvidaciji
SLS. Z ozirom na njegova izjavljanja je
ugleden župnik konstatiral, da je bil to-
rej vse trud slovenske duhovščine in
vse nien boj zadnjih sedem let tak, da
je njihov efekt manjši kot ničla. Dr. Ko-
rošec je moral na zborovanju duhovščine
iz ust drugega govornika celo sli-
šati očitke, da SLS niti za materialno
vprašanje duhovščine ni ničesar storila
ter da je dr. Žerjav za izboljšanje du-
hovniških plač se več potrudil kakor
vseh 20 poslancev SLS skupaj.

Danes se je oklasil v «Slovincu» Be-
njamin SLS, gosp. dr. A. Gosar s svoji-
m prispevkom k reševalni akciji za
SLS. Strmečim bralcem, ki so bili se-
dem let valeni čitati v glavnem glasilu
SLS, da se bo SLS borila za avtonom-
nijo nevtrajeno do zadnjega izdihlja-
ja in če treba tudi 700 let, je danes dr.
Gosar razodel, da SLS ne igra «uloge
nepopravljive stranke». Ona da je po
svojih zastopnikih celo opetovano opo-
zarjala na «široko koncepcijo svojega
političnega programa», iz drugega stav-
ka dr. Gosarjevih izjavljanj je razvidno,
da predstavlja program SLS «zelo teo-
retično pomembne točke», glede kateri-
h SLS ni bila intrinsigentna niti te-
daj, «ko je bila upravičena upati, da bo
njena temeljna misel o ureditvi države
zmazala naenkrat v enem samem ve-
likem boju». Logično tem izjavljanjem
pravi dr. Gosar, da je SLS dana tudi
v današnjem bistvenem izpremenjenem
položaju možnost, da se «aktivno ude-
ležijo političnega življenja v državi».

Dr. Gosar postavlja torej avtonomijo
v rotoparnico med zbirko političnih
teorij. Koncepcija SLS je postala tako
široka, da lahko sledi v kapitulaciji Ste-
panu Radiću ter akceptira program Na-
rodnega bloka ter SDS, ki tvori temelj
tudi vlade RR. Sedem let so torej po-
trebovali voditelji SLS, da so po brez-
uspešnih slovensko energijo in sloven-
ske interese uničujočih bojih, pokleknil
ter priznali, da je SLS zrela za likvida-
cijo ter da je program takozvanih žerjav-
ovceev, za katere so imeli leta in leta
samo ogenj in žveplo sovraštva in za-
ničevanja za Slovence edini pravičen
ter spasonosni. Može, ki pridejo do
boljšega prepričanja in ki so iskreni,
morajo tako spreobrnjenje brez ovink-
ov priznati; kajti sicer izostanejo bla-
godejne posledice. In baš v članku dr.
Gosarja je obenem z naznanilom popol-
ne kapitulacije istočasno izraženo tudi
načelo: «Mi pa ostanemo, kakor smo
bili» Sicer v logičnem nasprotju s
prejšnjimi izjavljanji piše namreč dr. Go-
sar, da bi ne bilo treba SLS — v vstop-
u v vlado — zavreči le eno bistven-
nih točk svojega programa. Prevladuje
naj globoka zavest, da «bodo ideje, na
katerih je zeraen program SLS, tudi
pri nas kazale pot bodočemu politične-
mu razvoju». Kar je dr. Gosar z levitvo
dal, jemlje z desnico zopet nazaj. Dvo-
lična politična igra, ki je bila že sedem
let prokletstvo SLS in slovenskega lju-
dstva, politična nestrpnost, ki mora še
naprej upropaščati SLS in vse, kar je
okoli nje!

Razumemo, da bi si SLS z aktivnim
sodelovanjem v vladi rada «zagotovila
ekzistenčne pogoje», kakor to želi dr.
Gosar. Politični, še bolj na gospodarski
položaj SLS to nuno zahteva, pa tudi
položaj vodilnih krogov SLS, katerih
teče voda že v grlo. Katastrofa je nez-
bežna, četudi mi nismo mnenja, da mo-
ra biti «vse izgubljeno», kakor trdijo
to še bolje poučeni. V interesu zape-
lianega ljudstva mora priti sanacija, a
za to je potreben skupen nastop vseh
politično treznih ljudi. Predno pa do
tega pride, morajo krivci nele izvajati
konsekvence, marveč morajo biti po-
stavljene tudi na zatožno klop. Leto
1918. se ne sme več povrniti, ko se je
varalicam slovenskega ljudstva vse od-
pustilo ter — potem ko je ljudstvo na-
d njimi izreklo že svojo sodbo — jih zopet
politično osedlalo. SLS mora biti napre-
je očističena in potem šele bo mogoče,
da pridejo za Slovence srečnejši časi.

Sklicanje Narodne skupščine

Parlament se sestane v soboto. Prve Pašičeve konference. Ra-
dić in Pašić. Afera Stanić-Radojević. «Gosarjev davek».

Beograd, 14. oktobra. p. Danes ob 8.
zjutraj je došel v Beograd min. pred-
sednik Nikola Pašić s svojo soporo. Na
kolodvoru so ga pozdravili ministri
pravde Marko Gjurčić, prometni mi-
nister Anta Radojević ter oboje mi-
nistrskega predsedstva. Pašić se je od-
peljal takoj na svoje stanovanje, kjer
je sprejel predsednika radikalnega kluba
Ljubo Živkovića. Popoldne je Pašić
sprejel Marka Gjurčića in z njim
dolgo konferiral. Gjurčić je poročal Pa-
šiću o vseh poslih vlade za čas njevo-
ve odsotnosti, kolikor o njih Pašić ni
bil obveščen potom kurirjev. Po tej
konferenci je Gjurčić odšel na stano-
vanje Marka Trifkovića, s katerim sta
določila sestanek Narodne skupščine.
Tako nato je bil v skupščini nabit raz-
glas predsednika, da se vrši seja Na-
rodne skupščine v soboto dne 17. t. m.
ob 17. popoldne s dnevnim redom: do-
ločitev dnevnega reda. Nato je Gjurčić
konferiral z Ljubo Živkovičem, s ka-
terim sta določila dnevni red za sejo
kluba radikalne stranke, ki bo v ne-
določeno popoldne. Na tej seji bodo radikali
razpravljali o politični situaciji, ki je ja-
ko zapletena, dalje o volitvi funkcio-
narjev Narodne skupščine, končno na se
ima radikalni klub na novo konstitu-
irati. V vrstah radikalov se trdi, da pri-
dejo vsi predmeti, ki so ostali nereše-
ni iz prejšnjega zasedanja Narodne
skupščine, brez nadaljnjih formalnosti na
pretres tudi v novem zasedanju. V po-
litičnih krogih se govori, da bo z ozi-
rom na to, da se je kraljeva bolezen
zelo zboljšala, vendarle mogoče, da se
redno zasedanje Narodne skupščine
otvori s slovesnim kraljevim govorom.

Z največje napetosti se pričakuje,
kakšno stališče zavzame Pašić napram
sporom z radićevci in zlasti napram za-
hlevi Radića po imenovanju za pod-
predsednika vlade. Radić je danes že
dal vprašati, kdaj bi se mogel sestati s
Pašićem in se računa, da bo jutri ali v
četrtek prišel v Beograd. Jutri popol-

dne pride k Pašiću minister Radić, da
se dogovori o sestanku. Na obeh stra-
neh se danes pojavljajo stremjenja, da
se spori v RR izgladijo in v zvezi s tem
se je nočilo trdilo, da bo Pašić pri prvi
priliki ali sam ali potom g. Gjurčića de-
mantiral govorice, da se s sedanjim po-
litiko ne strinja. Taka izjava bi bila na-
ravna, dokler koalicijski RR obstoja.

Ostri napadi bivšega ministra Stani-
ća na ministra saobraćaja Radojevića
(glej «Politične beleške» op. ur.) je iz-
zval v radikalnem klubu silno mučen-
vtis. Trdi se, da je demisijski g. Radoje-
vića gotova stvar. G. Radojević bo po
drugi verziji tožil g. Stanića ter spravi-
l stvar tudi pred rad. klub.

V političnih krogih se mnogo razpravlja
o demagoških podvigih poslancev
SLS v fin. odboru. Politično se to tol-
mači kot znak, da so naporu dr. Koroš-
ca napraviti aranžman z radikali ostali
brezuspješni, stvarno pa se njih nastop
obzahuje. Posebno predlog posl. dr. Go-
saria o ukinitvi 2% davka na ročno
delo je silno škodovali stremljenjem in
delu za resnično odpravo tega krivič-
nega bremena. Tereen za take predloge
se mora popreje dobro pripraviti in iz-
brati se mora i pravo mesto in pravi
trenutek, da se ž njimi nastopi z upa-
njem na uspeh. Dr. Gosar je svoj pred-
log iznesel tako nespretno in tako iz-
ven okvirja včerajšnjega dnevnega re-
da finančjskega odbora, da je bil nje-
ga neresen in povsem demagoški zna-
čaj naravnost ostentativen in je narav-
no že zato izzval odklonitev s strani
vladine večine. Naiboli obžalovanja
vredno in škodljivo za stvar na je, da
je posl. Gosar izzval posebno odklonil-
no izjavo finančnega ministra, ki prei-
dicira njegovo stališče napram pripravi-
leni akciji, da se ta davek v prihodnjih
dvajsetih letih (v novembru) resnično
ukine. Poslanci vladine večine so danes
Vašemu dopisniku izjavili: Ako tega
davka Slovenci še niso krstili, sedaj naj
mu končno dajo ime «Gosarjev davek».

Državna pomoč za zagreško Gospodarsko društvo

Tiha likvidacija društva s pomočjo Prve hrvatske štedionice. Odgovorni činitelji morajo pred sodišče.

Beograd, 14. oktobra. p. Danes zve-
čer se je vršila seja posebej za to svrho
izvoljene komisije fin. odbora, na kateri
se je razpravljalo, ali naj država pri-
pomore Hrv.-slav. gospodarskemu dru-
štvu, da izide iz svojega težkega stanja
brez katastrofalnih posledic za zdru-
ge, ki so v društvu včlanjene. Sekcija
se je izrekla za pomoč državi. Po seji
je izjavil minister trgovine dr. Krajač
Vašemu dopisniku, da se bo vprašanje
Gospodarskega društva rešilo potom
tihe likvidacije, katero bo izvedla Prva
hrvatska štedionica. O tej seji je bil iz-
dan ta-le komunik:

Po daljši razpravi, po vsestranskem
razmotrivanju in po zaslišanju general-
nega direktorja Narodne banke dr. Dra-
goljuba Novakovića in vladnega pover-
jenika dr. Ernesta Cimića je odbor mne-
nja, da država po predlogu trgovinske-
ga ministra lahko prevzame zgradbe
Hrvatsko-slavonskega gospodarskega
društva v Zagrebu na račun svojih po-
sojil in izvrši kompenzacijo zahtevkov
ministrstva socijalne politike s protiza-

hlevami društva. Vse to pa pod pogo-
jem, da se niti najmanj ne zmanjša ka-
zenska in civilna odgovornost ter pod
pogojem, da to omogoči pomirjenje ma-
lih vlagalcev ter da se omogoči nadalj-
ni obstanek zadrug, ki so bile v zvezi
s Hrvatsko-slavonskim gospodarskim
društvom, brez vsakih nadaljnjih ma-
terijalnih obvez napram osrednji zadrugi,
in zadrughih članov. Ministru pravde se
nalaga, da na podlagi veljavnega za-
kona po državnem pravdniku naperi
proti krivcem kazensko postopanje.

Jutri popoldne ob 5. se sestane ple-
num finančnega odbora, da sprejme to
resolucijo.

(Gospodarsko društvo v Zagrebu, ki
je podobna organizacija kakor ljublan-
ska Gospodarska zveza, je s ponesre-
čenimi spekulacijami in povsem neza-
drugarsko trgovino izgubilo 27 milio-
nov Din ter spravilo nešteto kmečkih
zadrug, ki so bile ali članice ali sicer
z društvom v zvezi, na rob propada.
Op. ur.)

Razprava o novi carinski tarifi.

Posl. Pivko o težkem stanju naše
industrije.

Beograd, 14. oktobra. p. Danes po-
poldne ob 16.30 do 18. se je vršila v
prostorih generalne direkcije carin seja
novizvoljene tarifne sekcije finanč-
nega odbora, ki je razpravljala o novi
carinski tarifi. Prisostvovali so tudi de-
legati interesiranih ministrstev. Najprej
se je vršila živahna generalna debata,
v kateri je poslanec dr. Pivko opozar-
jal na težko stanje, v katerem se na-
haja gotove panoge naše industrije vsled
trgovinskih pogodb z Italijo in Avstrijo.
Opozoril je zlasti na krizo, ki se čuti
posebno v železni. tekstilni, papirni in
drugih industrijah. Dr. Pivko je nadalje
zahteval, da se olajšajo kulturne vezi
z našimi narodnimi manjšinami v ino-
zemstvu in da se to svrhu pristupi
carine prost uvoz za knjige, ki izhaja-
jo v inozemstvu v našem jeziku, med
dr. za knjige Goriške Matice, odnosno
se naj carina znatno zniža, najmanj na
10 Din. Načelnik poljedelskega minist-
rstva Vasić je povdajal, da je naša dr-
žava poljedelska, ter da je treba po-
sebeno paziti na proizvodnjo našega pol-
jedelstva, da bi moglo konkurirati z ino-
zemstvom posebno, ker se je pojavila
na svetovnem tržišču Rusija s cenami
za pšenico, ki so skoro enake predvoj-

nim cenam. S tem je bila generalna de-
bata končana, ter se bo na jutrišnji seji
začela špecialna debata.

Afera nadškofa Šarića

Beograd, 14. oktobra. p. V političnih
krogih se že dala časa zatrjuje, da bo
minister ver. gosp. Trifunović na eni
prihodnjih vladnih sej poročal o nelo-
jalnem in nepatriotičnem delovanju
nekaterih visokih cerkvenih dostojan-
stvenikov. V prvi vrsti namerava sta-
viti predlog, da se prične postopanje
proti sarajevskemu nadškofu Stadlerju,
kateremu se med drugim očita, da se je
protivil izobeščenju kraljeve slike v
rinskem zavodu sv. Jeronima, ki pri-
pada naši državi. Danes javljajo iz Sa-
rajeva, da je predstojnik nadškofijske
pisarne monsignor Cankar izjavil, da je
ves časnikarski alarm radi afeze nad-
škofa Šarića nastal vsled nastopa biv-
šega ministra za vere Janjića. Mon-
signor Cankar pravi, da se je nadškof
Šarić pred kratkim vrnil iz Rima, kjer
se je sedaj nahajal drugič. Ko je bil nad-
škof Šarić prišel v Rimu in stanoval v
zavodu sv. Jeronima, tam sploh ni vi-
del kraljeve slike. Nadškof je bil lojalen
državljan ter bi kot tak nikakor ne mo-
gel dati odstranitvi slike. Ko je bil dru-
gič v Rimu, je bil tudi gost v zavodu
sv. Jeronima ter je šele tedaj videl kra-
ljevo sliko in je bil šele tedaj opozor-
jen na vesti, ki so se širile o njem, da
je dal odstraniti kraljevo sliko.

Pred odločitvijo v Locarnu

Danes bo nemška delegacija podala svojo definitivno izjavo? — Chamberlain proročuje uspeh konference. — Mussolini odpo-
toval v Locarno. — P-simizem v Berlinu. — Pred sklepom češko-
slovaško-nemške pogodbe.

Locarno, 14. oktobra. d. O včerajšnji
seji konference je bil izdan nastopni
uradni komunik:

Konferenca se je sestala danes po-
poldne ob 5. uri k posvetovanju o ce-
lotnem poročilu pravnikov glede njiho-
vega dela za sestavo končnoveljavnega
načrta za varnostni pakt. Konferenca
je sklenila, da sprejme večji del od nje
proučene vsebine in da si pridržijo samo
nekatero točko za poznejšo razpravo.

Za jutri se pričakuje povratek nem-
škega državnega tajnika Kempnerja,
nakar bo nemška delegacija podala
svojo definitivno izjavo glede nemških
pridržkov z ozirom na člen 16 pakta
Zveze narodov. V krogih zavezniških
delegacij računajo z gotovostjo spo-
razuma.

Za danes popoldne ob petih določe-
na plenarna seja konference je bila od-
govorena za jutri ob 10.30 popoldne, ker
juristi še niso končali svojega dela in
ker vzhodne razsodiščne pogodbe še
niso docela razjasnile. Glavni razlog
odgovornosti pa je bila odsotnost nemške-
ga delegata Kempnerja.

Posebni poročevalec «Wolffovega
urada» poroča: Pri sprejemu angleških
novinarjev je izjavil angleški zunanji
minister Chamberlain, da more danes
govoriti z večjim upanjem na uspeh, če-
prav se še ni dosegla končnoveljavna
ureditev vseh vprašanj, ki so v raz-
pravi. Doseglo se je že toliko skupnih
dogovorov, da danes ne bi mogla nobe-
na vlada več prevzeti odgovornosti,
ako bi onemogočila konferenco. Cham-
berlain je končal z besedami: Upam,
da bo Locarno prinesel Evropi trajen
mir. Na vprašanje, kdaj se bo konfe-
renca končala, je odgovoril, da bo to
najbrže med soboto in torkom.

Pariz, 14. oktobra. s. «Agence Ha-
vas» poroča iz Locarna: Chamberlain
je izjavil novinarjem, da so pogajanja
glede renskega pakta končana. Zastop-
niki držav v Locarno so se sporazumeli
in sklenili, da ne bo nobena vlada v bo-
doče prevzela odgovornosti za kako
vojno.

Rim, 14. oktobra. k. Ministrski pred-
sednik Mussolini je nočjo odpoval v
Locarno.

Berlin, 14. oktobra. s. Včerajšnja se-
ja ministrskega sveta je trajala do ene
ponoči. Danes popoldne je državni taj-

Razpust radikalnih fašistovskih organizacij

Najnovejše Mussolinijeve odredbe radi dogodkov v Firenzi in Rimu.

Rim, 14. oktobra. s. Uradna Agenzia Ste-
fani objavlja nastopno obavo: Z ozirom na
dogodke v Firenzi in Rimu, za katere so
odgovorni gotovi ekstremni fašistovski ele-
menti, je direktorij fašistovske stranke na
podlagi naloza ministrskega predsednika
Mussolinija storil energične korake proti
vsem radikalnim fašistovskim formacijam.
Te so bile deloma že, deloma pa bodo v
kratkem razpuščene. Osebe, ki so zakrivile
zločina dejanja, so bile aretirane in se bo-

do morale zagovarjati pred sodiščem. Vsi
fašistovski listi in fašistovski voditelji od
generalnega tajnika poslanca Farinacija
naprej so dobili te korake. Od vseh faš-
stov se zahteva brezpogojna disciplina ter
pokornost brez pridržka. Disciplinirani faš-
sti so ministrskemu predsedniku ali direk-
toriju stranke brzojavili, da sprejmejo kazen
in da ostanejo zvesti fašizmu. Javno mne-
nje odločno odobrava to energično postop-
panje ministrskega predsednika.

Manjšinski kongres v Ženevi

Ženeva, 14. oktobra. d. Kongresa ev-
ropskih narodnih manjšin, ki se vrši te
dni v Ženevi, se udeležujejo zastopniki
iz štirinajstih držav. Zastopani so Slo-
venci, Poljaki, Ukrajinci, Belorusi, Pod-
karpatski Rusi, Litvanci, Danci, Švedi,
Nemci, Madžari in Židi. Med prvimi je
dospel slovenski poslanec v rimskem
parlamentu dr. Wilfan.

Švicarska brzojavna agentura poro-
ča: Prvi mednarodni manjšinski kon-
gres je imel danes zaupno predkonfe-
renco. Ukrajinci in Belorusi iz Poljske
so predložili utemeljen predlog, naj se
dnevni red konference razširi z vpra-
šanjem samoodločbe narodov. Ta pred-
log je bil izročen odboru za pripravljal-
na dela. V četrtek in petek se vršijo
javne razprave kongresa.

Volitve na Češkem.

Praga, 14. oktobra. s. V političnih kro-
gih se zatrjuje, da bo parlament razpuščen
17. t. m. ter volitve razpisane na 15. no-
vember. Zakon o reformi uradniških plač
pride v razpravo šele v novem parlamentu.

Nemški romanopisec obsojen na smrt.

Berlin, 14. oktobra. d. Listi poročajo iz
Bruslja, da je vojno sodišče v Liege obsu-
dilo in contumaciam nemškega romanopisca
Oskarja Höckerja na smrt. Obtožnica mu
očita, da je takoj ob vzbuhu svetovne
vojne v Meremetu nedaleč od nemške meje
ukazal ustreliti brez vsakega sodnega po-
stopanja nekega kmeta, ker so v njego-
vi hiši našli vojaško puško.

Popoln neuspeh komunistič- ne stavke v Franciji.

Pariz, 14. oktobra. z. Komunistična stav-
ka se je popolnoma izjalovila. Notranje mi-
niststvo je izdalo poročilo, ki se glasi:
«Stavka se je v vseh ožirih izjalovila.
Lahko rečemo, da smo storili vse potrebne
korake za vzdrževanje reda. V veliko za-
dočenje nam je, da smo imeli uspeh. Danes
popoldne se je vršila v uradu min. predse-
dnika seja ministrskega sveta. Min. predse-
dnik je obrazložil svoje vtise glede na stavko
ter ugotovil, da se noben državni nameste-
nec ni udeležil stavke. Radi tega je predla-
gal, da se razveljavijo vse kazni, ki so bile
diktirane proti onim poštnim uradnikom,
ki so se pred nekaj dnevi udeležili dveurne
protestne stavke. Danes zjutraj so se vsi
stavkajoči povrnili na delo».

Pogajanja v Washingtonu niso prekinjena.

Pariz, 14. oktobra. d. Finančni minister
Caillaux je izjavil v finančnem odboru, da
bo predložil parlamentu svoj program fi-
nančne obnove, ki zasleduje predvsem or-
ganizacijo odplačevanja dolga. Caillaux je
tudi omenil, da se pogajanja v Washingto-
nu niso prekinila. Izjavil je: želim, da bi ta
pogajanja dovedla do ureditve, s katero bi
bili zadovoljni Amerika in Anglija. Na zad-
njo ameriško ponudbo glede petih letnih
obrokov po 40 milijonov dolarjev odgo-
vorim morda z novimi protipredlogi.

Vojna v Maroku

Pariz, 14. oktobra. s. Po vesti iz Madrid,
so Španci v odseku Ajdir zopet napredova-
li. V fronto so bila odposlana nova ojače-
nja.

Redna glavna skupščina Zveze industrijcev v Ljubljani

Ljubljana, 14. oktobra.

Danes popoldne se je vršila v dvorani mestnega magistrata v Ljubljani ob udeležbi zastopnikov 57 podjetij — članov V. redne glavne skupščine Zveze industrijcev za Slovenijo, kateri je predsedoval g. Dragotin Hribar, ki je bil po smrti predsednika Vinka Majdiča koncem leta 1924 prevzel predsedništvo. Predsednik je pozdravil zastopnike Zbornice za trgovino in industrijo g. tajnika Ivana Mohoriča in konzulenta Frana Žagarja, zastopnika velikega župana ljubljanske oblasti dvornega svetnika gosp. dr. Rudolfa Marna, zastopnika velikega župana mariborske oblasti gosp. dr. Frana Rateja, zastopnika finančne delegacije viš. finančnega svetnika gosp. Franca Bajčiča, zastopnika rudarskega glavarstva ravnatelja Dularja, vseučiliškega profesorja dr. Milana Škerlija, višjega nadzornika državnih železnic gosp. Alojzija Suljaga, zastopnika oddelka za socialno politiko gosp. dr. M. Suhača, dalje zastopnika Saveza industrialca v Zagrebu dr. A. Pandakovića, zastopnika Trgovinske gremija gosp. Derendo, upravnika podružnice Narodne banke gosp. Gregorčiča ter zastopnike ljubljanskega časopisa. Nato se je predsednik spominjal umrlega predsednika Zveze Vinka Majdiča, industrijca v Kranju, ter omenjal njegove zasluge za zvezo. Navzoči zborovalci so zaklicali pokojniku »Slava!«

V svojem nadaljnjem govoru je predsednik opisoval težkoče in kritične prilike industrije v Jugoslaviji, predvsem v Sloveniji. Delovanje Zveze se je gibalo v glavnem okrog carinske tarife, železniške tarife in davčnega vprašanja. Zaščita industrije po novi carinski tarifi je nezadostna, enako ne zadovoljuje v polni meri železniška tarifa. Najvažnejše je davčno vprašanje, ki zlasti prizadeva bivše avstrijske kraje, Slovenijo in Dalmacijo, ki sta najbolj obremenjeni. Predsednik je poudarjal, da je Zveza v njenih prizadevanjih podpirala zlasti Zbornico za trgovino in industrijo. Končno je predlagal brzojavni pozdrav Nj. Vel. kralju.

Zapisnik IV. redne glavne skupščine se po želji zborovalcev ni prečital.

O poslovanju Zveze industrijcev v l. 1924/25.

je podal poročilo tajnik gosp. inž. Milan Suklje, ki je uvodoma omenjal, da zaradi pomanjkanja uradne statistike mora Zveza sproti in ob vsaki priliki pribavljati statistične podatke, ki so potrebni za pripravo novih zakonov in naredb. Nabrani material ne more biti popoln, niti točno pregledan in urejen. Navzlic težavam zbiranja teh podatkov se mora Zveza v Beogradu ponašati, da informacijska služba razmeroma dobro deluje.

O vseh prizadevanjih išče Zveza najprej razumevanje in podporo pri Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani, kateri gre vse priznanje. Enako se zahvaljuje podpori s strani Centralne industrijskih korporacij v Beogradu.

Po poročilu o poslovanju odsekov je tajnik omenil, da se je število članov Zveze industrijcev, ki je za časa zadnje glavne skupščine znašalo 296, izpremenilo tako - le: Iz članstva je stopilo 45 podjetij, nanovo je vstopilo 31 članov, tako da je novo stanje 282 članov. Poročila o denarnem poslovanju ni podal, ker je tiskano v letnem poročilu, ki so ga člani prejeli.

Poročilo računskih preglednikov.

Preglednik računov gosp. Franc Ravnikar je podal izjavo, da sta on in drugi preglednik računov gosp. Franc Golob našla račune v redu in zato predlagata odobritev računov in podelitev absolutorija odboru, kar se je sprejelo.

Proračun za leto 1925, znaša 740.000 Din izdatkov, ki so kriti. Proračun je bil sprejet brez debate.

Volitev odbornikov in računskih preglednikov.

V smislu statuta je izstopilo iz odbora 13 članov, ki pa so bili skoraj vsi preacelomom znovali izvoljeni, tako da sta nanovo v odboru samo inž. Josip Boncelj in inž. Oskar Dračar. Preglednika računov sta ostala prejšnja.

Naša industrija in neposredni davki.

O tem je poročal tajnik inž. Milan Suklje, ki je med drugim omenil, da novi načrt zakona o neposrednih davkih ni bližje znan. V splošnem smatra, da nam davčni zakon, ki bo enoten za vso državo, ne more poslabšati sedanjega položaja. Ne more se pričakovati, da bi narodni poslanci pristali na to, da bi se davkoplačevalci v celoti obremenili s tako visokimi davki, kakor jih sedaj plačujemo. Govornik zlasti poudarja, da splošno izenačenje davčnih zakonov ne more dati pravičnega razmerja, dokler se izterjevanje davkov vrši pri nas na vse strožji način kakor v ostalih pokrajinskih kraljevinah. Zahteval je, naj se bere davčna lestvica za dohodnino v dinarjih in ne v kronah, ki je prepovedana valuta. Na podlagi svojih izjav je predlagal naslednje resolucije:

1.) Davčna lestvica za dohodnino naj se prilagodi sedanjim valutnim razmeram. Minimalna zahteva je, da se sedanja davčna lestvica bere v dinarjih in ne v bivših kronah. Dohodnina z državnimi pribitki naj bo prosta invalidskega davka in vojno-komorske doklade.

2.) Stopa za hišnomašinski davek naj se zniža za največ 10 odstot. Veljavnost

davčnih olajšav iz uredbe o pospeševanju produkcije novih stanovanj naj se podaljša za nadaljnja tri leta do konca leta 1928.

3.) Iz podlage za invalidski davek in vojno-komorsko doklado naj se izloči oni del edinstvenih državnih prebitkov, ki izvira iz inkameriranih deželnih dokladov.

Poročilo in resolucije so bile sprejete s splošnim odobravanjem na znanje.

Nove carinske tarife in trgovinska pogajanja s sosednimi državami.

Tajnik gosp. dr. Adolf Golja, ki je referiral o tem vprašanju, je naglašal, da je Zveza industrijcev vprašanju revizije carinske tarife posvečala posebno pozornost. Ministrstvu za trgovino in industrijo kakor tudi finančnemu ministrstvu je Zveza predložila obširen elaborat, v katerem so bile s stvarnimi podatki utemeljene zahteve industrijcev po izdatni carinski zaščiti za one predmete, katere proizvaja v zadostni količini naša domača industrija. Predlog novega zakona o občni carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami ne zadovoljuje v vsem obsegu. Referent je omenil, da bo končno veljavno o stvari sklepala Narodna skupščina, tako da je odprta možnost, da se v novi carinski tarifi popravijo storjene pogoške. Predlagal je naslednje resolucije:

1.) Pozivamo kraljevo vladu, da izvede na predlogu zakona o občni carinski tarifi z uvoznimi in izvoznimi carinami korekture, ki so potrebne v interesu naše domače produkcije. Zlasti zahtevamo, da se znižajo uvozne carine za one predmete, koje mora uvažati naša industrija iz inozemstva, ker se pri nas ne izdelujejo.

2.) Pozivamo kraljevo vladu, da se pri sklepanju trgovinskih pogodb ozira na življenske interese naše domače industrije. Zahtevamo, da se v trgovinskih pogodbah ne priznavajo ugodnosti za uvoz predmetov, koje proizvaja tudi naša industrija, ne da bi se prej zaslišali neposredno prizadeji domači producenti.

S temu poročilu se je razvila nekoliko živahnejša debata, pri kateri je g. Josip Lenarčič opozarjal na trgovinske pogodbe, ki so se sklepale z nezadostnimi pripravami, in na pomanjkljivo carinsko postopanje. Gosp. Andrej Jakl je menil, da se mnogi važni predlogi, ki jih je on svojočasno stavil, niso uvaževali. Odgovoril mu je predsednik g. Dragotin Hribar, da so vsi takšni predlogi prišli vedno na pristojna mesta, kjer jih pa čisto niso ali ne v polni meri uvaževali. Poročilo in resolucije so bile odobrene.

Nove železniške blagovne tarife.

O tem je podal obširno in precej izčrpno poročilo tajnik inž. Milan Suklje, ki je menil, da nove tarife niso zadovoljile vseh interesov in da že prihajajo pritožbe z vseh strani. Velika pridobitev je nelomljeno tarifiranje pri prehodu s prog državnih železnic na proge bivše južne železnice. Druga pridobitev je izenačenje klasifikacije blaga za vso kraljevino. Govornik je navedel tudi nekaj števil, ki kažejo dosedanje in nove cene prevoza lesa iz Slovenije na Sušak in v smeri drugih pristanišč. Iz teh števil je razviden ugoden učinek neprekinjenega tarifiranja. Za vse relacije, ki so se dosedaj lomljeno računale, je nastopila znatna pocenitev prevoza. Nasprotno pa so prišle dokaj na slabše one postaje, ki so s prehodom mejno postajali ali s pristaniščem zvezane po progi, ki je že dosedaj enotno tarifirala. Kar se tiče Sušaka, je to važna naša pristanišča v nekaterih relacijah ne le zastopavljeno napram ostalim našim lukam, marveč je očitno favorizirana Reka, kar se mora vsekakor popraviti. Ob tej priliki je omenil govornik tudi večeršnji »Jutrov« članek izpod peresa gosp. Antona Kajfeža, ki je jako ilustrativno opisal zastopavanje Sušaka pri novi tarifi. Dalje je omenjal povijanje ležarine v zlato valuto, skrajšanje nakladalnega roka in novo računane stojnine, proti čemur gospodarski krogi splošno protestirajo. Na podlagi izjavljani je predlagal, da se javijo prometnemu ministrstvu naslednje zahteve:

1.) Korekture tiskovnih in stvarnih pogoškov v novih tarifnih odredbah naj se nemudoma objavijo s tem, da stopijo v veljavo z dnem 1. oktobra 1925. Kot primer navajamo izvezno tarifo br. 19, ki mora pravilno navesti, da »vazi od svih do svih stanica i graničnih prelaza«. Ker so pomotoma v tekstu izostale besede »i graničnih prelaza«, se je izvoz važnega eksportnega produkta iz tega tarifnega broja podražil napram dosedanjemu stanju na 276 odstotkov, napram novemu lokalnemu prevozu na 318 %.

2.) Izvedejo se naj istotako z veljavnostjo od 1. oktobra 1925 vse potrebne korekture v prilog Sušaka tako, da se ne podražijo dosedajni prevozní stroški in da dobi Sušak tarifarno prednost pred Reko.

3.) Ležarina in stojnina naj se za območje Direkcije državnih železnic v Ljubljani določi v skladu z dejansko potrebo prometne službe.

Poročilo in resolucije so bile odobrene.

Socijalna zakonodaja in socijalno zavarovanje.

Po obširnem poročilu o teh vprašanjih je tajnik gosp. dr. Adolf Golja predlagal naslednje resolucije:

Zdravje
in sreča

Mamica in otroček, vsa čista
dehtita žarita svežosti, okusna,
oskrbovana. Veselo zdravje se
smeje z lestečimi zobmi.

Dnevna gojitev s »Kaloodontom«
je najsigurnejša pot, da obvaru-
jete lepoto in zdravje Vaših zob.

1.) Glavna skupščina Zveze Industri-
cevp poziva kraljevo vladu, da končno
ugodi na številnih zborovanjih gospo-
darskih korporacij soglasno sprejeti in
stvarno utemeljeni zahtevi po reviziji
zakona o zaščiti delavcev, zakona o in-
spekciji dela ter zakona o zavarovanju
delavcev, ki naj se izvede ob sodebo-
vanju organizacij delodajalcev, delav-
cev in namestnikov.

2.) Zlasti opozarjamo kraljevo vladu
na nujnost reforme bolniškega in nez-
godnega zavarovanja delavcev. Zahte-
vamo decentralizacijo izvajanja zava-
rovanja, ker so dosedanje izkušnje jas-
no pokazale, da je centralistično izva-
janje zavarovanja po Osrednjem uradu
za zavarovanje delavcev v Zagrebu ne-
racionalno in smotno zavarovanja sa-
memu v opasni meri kvarno. Zahteva-
mo, da se podeli okrožnim uradom za
zavarovanje delavcev vsaj glede izva-
janja bolniškega zavarovanja popolna
avtonomija.

Pozivamo ministrstvo za socialno po-
litiko, da strogo pazi na to, da se imo-
vina nezgodno - zavarovalne panoge
plodonosno nalaga tako, da je zaim-
čeno kritje zakonitih obveznosti, ter
se ne uporablja za investicije, ki ne nu-
dijo predpisane obrestovanja.

O tem vprašanju se je razvila krajša
debata glede izpopolnitve resolucije,
vendar je končno ostalo pri predlaganih
resolucijah.

Ko se ni nihče več oglašil k besedi,
se je predsednik g. Dragotin Hribar za-
hvalil za poset in zaključil zborovanje.

Uspehi poljske politike

Da se je vnanjepolitični položaj Poli-
ske izdatno izboljšal v poslednji dobi,
se kaže vedno bolj očitno. Vse svetov-
no časopisje prinaša zadnji čas član-
ke o odnošjih med Poljsko in Rusijo,
naglašajoč velik pomen zboljšanja raz-
merja med največjima dvema slovans-
kima državama. Rusija se trudi na
vso moč, da bi pokazala Poljski, kako
resno misli s svojim zblizjevanjem. O
tem priča poročilo iz Varšave, ki pri-
haja z ruske meje. Poljske oblasti vi-
lenskoga okrožja so dobile v roke ru-
ske cirkularje, ki jih je izdala boljšev-
iška politična policija v Minsku z da-
tumom 20. septembra, naslovljene na
šefe sekcij. V cirkularjih se glasi boljšev-
iško navodilo: Iz razlogov politič-
ne situacije vam zapoveduje Unija so-
vjetskih republik prekiniti vsakršno
akcijo, ki bi imela namen povzročiti
nemire na Poljskem. Specijalni oddel-
ki se morajo potegniti v stran z meje.
Treba se je potruditi, da se uvedejo
najboljši odnošaji s poljskimi obmejni-
mi stražami. Porabi naj se vsako sred-
stvo, da se vcepi Poljakom prepriča-
nje, da imamo najboljšo namene. Iz-
ogibati se je vsakršnim razpravljaj-
njem. Po tem navodilu se je ravnati
do novega povelja.

Iz navedenega jasno odseva, kako
močno se sovjetska Unija trudi, da
uspe čišerovna diplomatska akcija v
Poljski. Pač seveda ni nihče tako na-
iven, da bi mislil, da se bo spremenila
celokupna sovjetska komunistična po-
litika glede Poljske, ali vendar je
se navedeni cirkular znatna koncesija, ki
je ne gre podcenjevati.

Prav tako uspešna je poljska politi-
ka napram drugemu sosedu, s katerim
živí Poljska še vedno v skrajno ne-
urejenih in neugodnih odnošajih, to je
napram Litvi. Poročali smo zadnjič,
da so poljsko-litavska gospodarska poga-
janja v Kopenhagenu kljub začetnim te-
žavam ugodno potekala; delegati so
dogovorili vrsto sporazumnih členov

gospodarske pogodbe, ki naj uredi tr-
govske in sploh ekonomske odnošaje
med obema državama. V nekaterih
točkah, tako zlasti glede konzularne-
ga zastopstva, ni bilo mogoče doseči
edinstva, zato se je konferenca preki-
nila, ali z namenom, da se zopet nadi-
ljuje. Brž nato pa je sledila demisijska
celokupne litavske vlade in sicer, ka-
kor se je soglasno komentiralo, baš
radi navedenih poljsko-litavskih poga-
janj. Vlada je hotela od zbornice za-
upnico, ki bi pričala, da dežela sogla-
ša z njo v težnji po ustvaritvi normal-
nih gospodarskih odnošajev s Poli-
sko; litavska vladna kriza je imela te-
daj odločiti o nadaljni usodi imenova-
ne, začasno prekinjene konference. In
odločitev je padla ugodno. Sestavila
se je nova vlada, ki jo vodi enaka po-
litična smer in pogajanja so se ob-
novila že 10. oktobra in sicer to pot
v švicarskem mestu Luzernu, kjer naj
se razčistijo še preostale sporne točke.

Žalni čan na Tirolskem

Deseti dan meseca oktobra vsakega
leta je na Tirolskem posvečen kot de-
želni žalni dan spominu na izgubo juž-
nega pokrajinskega dela, katerega se
je polastila Italija proti volji prebival-
stva.

V Inomostu je bila v soboto primerna
priridev z žalovanjem in protestnimi
izjavami. Občinski svet se je zbral v
deželnem domu in mestni župan je v
svojem govoru naglašal, da se bo vr-
šila taka manifestacija svečano leto za
letom in da je ni moči na svetu, ki bi
jo preprečila. Nobene grožnje se ne bo-
di inomostki občinski svet, pa naj pri-
de od katerekoli strani. Na protestnem
zborovanju sta govorila predsednik de-
želnega kulturnega sveta Thaler in me-
stni svetovalec dr. Pembaur, predču-
joč občinstvu italijanske namene s Ti-
rolsko.

Italija je pograbila južni del, ali po-
seči hoče tudi po severnem delu deže-
le. V Milanu je ustanovljen odbor za
zavojevanje severne strani tirolske de-
žele in Tessina. To so milanski Italijani
že dovolj jasno razkrili. Govornik je
poudarjal, da naj si Italijani zapomnijo
to, da ne odstopi noben Tirolec in no-
ben Švicar niti pedit zemlje brez boja
in krvi. Na zborovanju so še izjavili,
da dajejo Italijani s svojim nasiljem, kate-
rega izvajajo v južni Tirolski, sami ve-
dno več gradiva za vedno silnejše pro-
teste, ki se bodo ponavljali slovesno
vsakega 10. oktobra. Tirolska pričakuje
sedaj od Nemčije, da pove v Locarno
italijanskim državnikom jasno in odkri-
to, kaj in kako misli nemško ljudstvo
o varstvu meje ob Brennerju. Slediti
mora odgovor v tirolskem smislu.

Politične beležke

+ Klerikalna gonja proti srbstvu.
»Slovenec« ogorčeno zavrača očitek
klerikalne gonje proti srbstvu in trdi,
da pri nas ni nobene take gonje in da
se v njegovih vrstah ne najde nobene-
ga govora ali članka proti srbstvu na-
rodu. »Slovenec« torej zanika, kar je
dolga leta počel. Nas veseli, da se sra-
muje svojih del, pa tudi dejani Koro-
ševske stranke. Vendar pa je to izpreo-
brnjenje nepopolno, ker zraven laže. Ni
še pozabljeno, kako je še pred kratkim
pisal, da hočejo vse Slovence posrbiti,
kako je protestiral proti uvedbi pouka
srbohrvaščine v šolah in kako je z
»Domoljubom« vred zabavljajl proti
»srbskemu« centralizmu. Tudi ni še po-
zabljeno, kako se je Jugoslovanski klub
letos boril v Narodni skupščini proti ci-
rilici in kakšno, popolnoma nepotrebno
afero je napravil radi cirilskoga napisa
na vratih svojih prostorov. Ni treba na-
vajati še drugih stvari, ker že te dovolj
označujejo klerikalno gonjo proti srb-
stvu. »Slovenec« pere seveda danes
svojo stranko, ki je s svojo protisrbsko
gonjo samo zapravila svoj ugled v ju-
goslovenski javnosti, češ boj proti re-
žimu še ne pomenja boja proti srbске-
mu narodu in nam očita, da je očitek
protisrbske gonje preračunan na to, da
bi zbudil v neopučenem Beogradu »sov-
raštvo« proti Slovincem in zlasti proti
zastopnici našega naroda, proti SLS. »
Menda ne mislijo klerikalci, da jih v
Beogradu še ne poznajo dovolj, zlasti
pa ne njihove separatistično-avtonomi-
stične gonje. Beograjski listi so že po-
novno citirali protisrbske izbruhe tiska
SLS, pa zato srbška javnost tudi dobro
pozna potuhnjeno politiko SLS. Mi si-
cer vemo, da je gospodom danes, ko
iščejo na skrivaj stikov z radikali, kon-
statacija njihovih grdobij zelo neprijet-
na, toda splošno znane stvari tudi z
lažmi ne bodo zatajili. Naj se poboljša-
jo, pa jim bo enkrat ta njihov greh,
ki je Slovincem prinesel toliko nesre-
če, pozabljen.

+ Dr. Šusteršič in klerikalci. »Samo-
uprava« objavlja interesanten članek o
pokojnem dr. Ivanu Šusteršiču, v kate-
rem oporeka, da bi med svetovno vojo
nastal spor v klerikalni stranki za-
radi nacionalnega vprašanja in da je
dr. Šusteršič predstavljal v stranki av-
strijskono strujo. Ko je tekem svetovne
vojne nastal spor, so se njegovi na-
sprotniki v stranki samo pritoževali, da
dr. Šusteršič protežira in da je službe li-
beralcev in naprednjakov, a ne mladi
inteligenci iz njegove stranke. Nezačo-
voljstvo je nastalo radi služb, oprošča-
nja vojaške službe itd., ker dr. Šuster-
šič ni mogel ugoditi vsem po volji. Ni-
česar se ni v početku spora govorilo o
jugoslovanskem vprašanju, vsi so ime-
li isto orijentacijo in ravno ta tabor,
ki je prvi vstal proti dr. Šusteršiču, tvo-
ri sedaj levo krilo SLS, ki je najmanj

Danes: GLORIA SWANSON

v najnov. in najboljšem filmu sezije 1925/26

„Carmelita, hči tujske legije“
Kino »Dvor«

nacionalno. Šele, ko se je videlo, da
Avstrija propada, so Šusteršičevi na-
sprotniki v stranki izkoristili nacional-
no vprašanje in vso krivdo zvalili na
dr. Šusteršiča ter njegovo najožjo oko-
lico in ga proglasili za izdajalca. Treba
je še naglasiti, da dr. Šusteršič ni imel
v rokah tiska SLS in njene verske or-
ganizacije. Bil je samo politični vodja
stranke in ni mogel odločati, kaj sme
in ne sme pisati. V poslednjem momen-
tu zloma Avstrije je bil dr. Šusteršič
žrtvovan, da bi se mogla vsa krivda
zvaliti nanj in sicer za stvari, ki jih ni
mogel niti storiti. Preoblečen je moral
pobegniti v inozemstvo, tri leta je ži-
vel v osamljeni tirolski vasi, kjer je
mnoho razmišljal ter študiral in plod
njegove konverzije je bil »Moj zago-
vor«. Tri leta je proslil, da se mu do-
voli povratek v domovino, toda njego-
vi nekdanji prijatelji v Ljubljani tega ni-
kakor niso hoteli dovoliti. Nazadnje mu
je to dovolil Beograd in dr. Šusteršič je
bil zato neizmerno hvaležen, srečen, da
more živeti v svobodni domovini. Iz-
črpan od težkih izkušenj življenja je
umrl dr. Šusteršič prerano in ni mogel
več koristiti domovini s svojimi ve-
likimi sposobnostmi. Njegovi nekdanji
najbližji prijatelji in sodelavci so ga
žrtvovali, da bi oprali sebe, potem pa
so ga preganjali do groba s fanatično
mržnjo. To ga je bolelo in tudi pred
časom zrušilo.

+ Bivši prometni minister proti sode-
njenju. Prometni minister Radojevič je
nedavno izdal službeni komuniké, v ka-
terem je trdil, da so se pred njim v ve-
likem obsegu vršile zlorabe z brezplač-
nimi in znižanimi železniškimi vožnja-
mi. Radi tega komunikéja se je čutil raz-
žaljenega bivši prometni minister An-
dra Stanič, ki odgovarja v »Politiki«,
da manjka ministru Radojeviču moral-
na avtoriteta, da bi mogel govoriti o
zlorabah, ker je vršil take zlorabe prej,
nego je postal prometni minister baš
tudi on sam. Bivši prometni minister
Stanič očita ministru Radojeviču, da je
pred štirimi leti kot narodni poslanec
in državni upokojenec hotel potovati v
London radi zasebnih zadev in napro-
sil tedanjega prometnega ministra Joco
Jovanovića, naj mu da brezplačno kar-
to do Londona kot aktivnemu uradni-
ku, ki potuje službeno v inozemstvo.
Jovanović mu je prošnjo odbil, ravno
tako pa tudi generalni direktor Ilič in
njegov pomočnik Deroko. Kljub temu
mu je pozneje uspešno priti na nek način
do brezplačne karte, s katero je poto-
val v London in nazaj. Nadalje očita
Andra Stanič, da se je po Binkoštih pe-
ljal gosp. Radojevič na botrijo k neke-
mu zdravniku v Čačak, potem pa v Iva-
njicu k svojim staršem v družbi mno-
gih prijateljev z avtomobilom, ki jih je
dal v to svrhu pripeljati iz Beograda.
Iz Ivanjice se je preko Čačka vrnil v
Beograd, kjer si je potem nakazal za
to veselo potovanje ministrsko potmino,
kakor da bi ga bil izvršil v državnih
zadevah. Z ozirom na to, pravi Andra
Stanič očita ministru Radojeviču, da je
more verjeti Radojevičevim izjavam v
listih o skrbi za interese in ugled drža-
ve ter za varstvo državne imovine.
Napad bivšega radikalnega ministra na
aktivnega radikalnega ministra je vzbu-
dil, naravno, v radikalni stranki mučno
senzacijo.

+ Italijanski denar za hrvatski sepa-
ratizem. Republikanska akcija St. Ra-
dića je l. 1920, in 1921, dvignila mnogo
prahu v naših državah in nekotliko tudi
ostali Evropi. Naši državni sovražni so-
sedje so tedaj mnogo pričakovali od se-
paratističnega pokreta na Hrvatskem.
Za radićevščino se je poleg Madžarske
največ zanimala tudi Italija. Tedaj so
se tudi razširili glasovi, da financirajo
Radića Italijani in tozadevni Sum je zla-
sti potrdila Radićeva izjava, da ima Ita-
lija razorožiti in nevtralizirati Jadrano.
Polagoma se je pozabila senzacija o
italijanskih plačancih v naši državi. V
milanskem listu »Corriere della Sera«
od 9. t. m. pa je objavil bivši italijan-
ski zunanji minister grof Sforza članek,
v katerem razpravlja o rešitvi spornih
vprašanj med Francijo in Nemčijo ter v
zvezi s tem o splošnem položaju v Ev-
ropi, o raznih konferencah in zasedanju
Zveze narodov. Conte Sforza svetuje
Franciji, naj stvar z Nemčijo ne tira do
skrajnosti, ker se po diplomatskem po-
tu nihče ne more ujeti fatalnim zak-
onom zgodovine. Med drugim piše, da
so vsi poizkusi razkola bodisi pri kate-
remkoli narodu samo ojačali dotični na-
rod. Dobesedno pravi: »Tako sem leta
1920, in 1921, razlagal, seveda zaman,
gotovim italijanskim skupinam, ki so
agitirale in trošile denar za podpiranje
hrvatskega separatizma, naj tega ne de-
lajo. Te skupine so doživle »lep uspeh«,
ki je vsem poznan. Dosti je, ako se
spomnimo sedanjega Radićevega po-
mirjenja s Srbli.« Kar piše bivši italia-
nski zunanji minister, je priznanje, da je
bil hrvatski separatizem v resnici fi-
nanciran od Italijanov. Kar se je svo-
ječasno domnevalo, je sedaj avtentič-
no potrjeno. Vprašanje je sedaj, kdo iz-
med hrvatskih separatistov je sreče
mal italijanske novce. Sforza zelo pro-
zorno namizuje in zadeva bi bila po-
trebna natančnejšega razjasnjenja.

Zenitovanjsko potovanje v
luksuznem aeroplanu,
bo senzacija Ljubljane!
Pride v kino »Dvor«

Naši kraji in ljudje

Stoletnica Jurija Daničiča v Beogradu

Zasluge Jurija Daničiča za srbohrvatski narod, posebno za njegov jezik, so velikanske. Letos obhajamo stoletnico rojstva tega znamenitega moža, kakršnih je usoda malo naklonila jugoslovenskemu narodu. Hrvati so se Daničičevega jubileja spominjali že poleti; takrat je tudi »Jutro« obširneje poročalo o tem.

Dne 18. in 19. oktobra pa se bo vršilo kulturno slavlje v spomin Daničičevega rojstva v Beogradu. Stoletnico bosta obhajali dve najvišji kulturni organizaciji srbohrvatskega naroda: »Srpska kr. akademija« in »Jugosl. akademija« za znanost in umetnost. Slovesnosti se bo udeležilo poleg domačih predstavnikov kulturnih korporacij okoli 40 delegatov tujih akademij in univerz. Jedro Daničičevih častilcev bodo seveda tvorili slovenski učenci. Slavnosti se otvorijo v nedeljo 18. oktobra s svečano mašo v beograjski »Saborni crkvi«. Ob tej priliki nastopi »Prvo beograjsko pevsko društvo«, pomnoženo z gledališkimi zboristi. Izvajalo se bo Mokranjčev »Opelo«. Ob štirih popoldnih bo slavnostna seja »Srpske kr. akademije«, na kateri bo govoril njen predsednik učenjak Jovan Cvijić. O Daničiču bosta predavala člana akademije A. Belić ter Toma Moretić, bivši predsednik »Jugosl. akademije« za znanost in umetnost, v Zagrebu. Gosti bodo imeli skupen slavnostni banket, zvečer pa bo, če kralj dotlej ozdravi, sprejemanje v dvoru.

Naslednji dan, v ponedeljek, se bo vršila seja »Akademije filozofov in družbenih nauk«, na katero bodo pozvani gosti s posebnimi vabilili. Popoldne bo čaj, katerega bo nudila »Srpska kr. Akademija« svojim gostom. Zvečer bo slavnostna predstava v gledališču. Izvajalo se bo po možnosti dramsko delo iz življenja srbohrvatskega naroda.

Prosvetno ministrstvo bo naročilo šolam, naj pojasnijo mladini pomen Daničiča. »Srpska kr. Akademija« bo poleg tega izdala štiri dela, ki se bodo bavila z velikim pokojnikom. Prva knjiga bo Daničičev zbornik. V njem bo razprava o Daničiču in njegovi dobi. Drugi zvezek prinese drobna dela Jurija Daničiča, tretja knjiga bo obsegala Daničičevo korespondenco, četrta pa druge znanstvene spise. Od teh štirih izdaj bosta prvi dve knjigi dotiskani že do nedelje.

Nadučitelj Martin Vodenik umrl

Maribor, 14. oktobra.

Včeraj je umrl v Mariboru vodja IV. deške šole Martin Vodenik. Rojen dne 3. novembra 1873. na Pragerskem je od leta 1895. do 1902. učiteljaval v Kapli, na Velki, v Slovenski Bistrici, v Brezicah, nad 15 let pa je pred prevratom vodil dvorazrednico na obmejnem griču Sv. Kungote. Tam je skupaj s svojo ženo, učiteljico vzgajal obsejno mladino v odlično narodnem duhu. S svojim požrtvovalnim in vztrajnim delom in s praktičnimi nasveti pri občinskih zadevah si je pridobil pokojnik vsestransko zaupanje ljudstva. Z umljivo ljubeznijo se je oprijel Vodenik narodnega dela po prevratu v Mariboru, kamor se je preselil s svojo soprogo učiteljico. Bil je v vsakem oziru vzor narodnega učitelja v šoli kakor tudi v javnem življenju. Do skrajnosti delaven in vreden v izvrševanju službe si je kljub boleznim vedno znova nalagal razne funkcije narodnega in karitativnega značaja, ki jih je na tudi vedno vzorno vršil. Čelega moža na se je po-

kazal tudi kot pristaš demokratske stranke in ni nikdar skrival ali zatajil svojega prepričanja, ampak ga tudi ob dneh najhujšega klerikalnega terorja odločno kazal tudi javno. SDS mu je zato ponovno poverjala razna zaupna in častna mesta. Svojim tovarišem v šoli je bil najboljši prijatelj in kot voditelj vsem vedno uslužen. Ravno tako pa je bil umrl tudi najboljši oče svojih številnih rodin in je svojo dečo vzgojil v odlično narodnem duhu. Ob njegovi krsti plaka soproga s štirimi hčerkami in ves slovenski Maribor kakor tudi številni prijatelji, ki jih ima širom Slovenije. Pogreb pokojnika se vrši v petek 16. t. m. ob 15. na pokopališču v Pobrežju. Časten mu spomin, zaostanim pa naše iskreno sožalje!

Vidovdan

Te dni smo prejeli zaključno številko IV. letnika »Vidovdana«, glasila jugoslovenske napredne mladine. Ta številka je prav lepa in mnogo važnega in zanimivega o življenju našega dijaštva izvedemo iz nje. Pomčila nam dačo dosti jasno sliko o stanju nacionalnih dijaških organizacij. Statistični podatki osvetlujejo ta položaj prav posebno. Diagrami prikazuje, da je letos bilo od ljubljanskih akademikov 51,5 % »divjakov«, »Jadran« in »Triglav« sta imela članov skupno 276, napram klerikalnim (po njih lastnih podatkih), in sicer: Zaria 64, Danica 62, Borba 27. Cirilsko društvo 57, Društvo sv. Bonaventura 12, skupaj 222, pri čemer seveda ne gre pozabiti, da je na ljubljanski univerzi mnogo bogoslovcev, ki tvorijo dvojne družbe, po »mišljenju« (ako smemo reči) ta izraz) na morajo biti klerikalci.

Ta statistika ni nič kaj veselo znamenje in po njej izgleda, da se pripravljajo precej brezbarvna generacija, ki v kotu previdno čaka, kako bo zapiljal vetrič. Saj je resnica, da bo sedanja dijaška generacija že težko dobila službe. Posebno so tu kljub dozdnevno drugačnim podatkom v težavnem položaju filozofi, kajti veliki broj neopolno kvalificiranih nastavnikov v južnih krajih se ne bo dal drugače likvidirati nego korakoma, tačas pa bodo univerze dale ogromno naraščala. Glede filozofov v Ljubljani vidimo vrhu tega, da so napredniaki med njimi bolj redko sejani. Klerikalci so se vrgli predvsem na filozofsko fakulteto. Pa tudi v ostalem je med njimi malo smisla za organizirano delo. Izgleda, da jugoslovenska koncepcija obeh naprednih akad. društev »Jadran« in »Triglav« na filozofski fakulteti ne nahaja dosti opore.

To dejstvo je precejšnje važnosti. Ono ni slučajno in tudi ne bo ostalo brez posledic, ki so vredne obžalovanja. Včasih so bili filozofi vodje svobodniških pokretov, zdaj pa so kakor zamorjeni cvet. To so bodoči vzgojitelji mladine? Naravno da imamo častne izjeme, a generalna smer je apatična ali klerikalna.

Mimo tega žalostnega fakta ne moremo iti brez kritike. Ustvarja se naraščaj separatistov, ki bo v življenju moral biti zlomljen, ako bo hotel živeti. Naša država se jači in kmalu bo v položaju zahtevati od vsakega učitelja od univerze do poslednje narodne šole, da se strogo drži predpisa ustave, da mora biti vsa vzgoja v šolah v duhu narodnega edinstva in verske strpnosti. Vse, kar zavira pohod tega edinstva, bo stro v prah, kakor je Italija pomandrala klerikalizme in partikularizme.

Filozofska fakulteta je Čehom dala Masaryka, nosilca svobodniške ideje pa tudi ideje češkoslovaškega edinstva, ki glede Slovkov obsega sličen problem kakor je slovenski v Jugoslovenstvu. Pri nas pa izgleda, da se tam

kojih naša država ne bi bila osnovana in brez kojih ne more zadosti napredovati. Morda smo rekli preveč in da ne vidi rado ni ene teh velikih idej brez je dovolj, če rečemo: ne goje se te ideje.

Zdi se nam, ko čitamo »Vidovdan«, kakor da je nemirna doba dijaškega društvenega življenja zaključena in da začne normalna doba. Razne ekstremnosti usihajo. Ostaneta pa dve veliki liniji, ki sta v borbi: ena je nazadnjaška, klerikalna, druga pa sledeč tradiciji omladine vseh narodov, nacionalna s svobodniškim in socialno - naprednim programom. Razume se po sebi, da v mladostnem poletu ta nacionalizem ne more biti drugi nego jugoslovenski.

Zanimiv proces v Mariboru

Zločinski napad na orožnike.

Maribor, 14. oktobra.

Danes se je vršila pri okrožnem sodišču v Mariboru razprava proti 16 Prekmurcem, od katerih so bili trije obtoženi, da so v noči na 28. avgusta 1923, torej že pred dvema letoma, v Zgornji Bistrici v Prekmurju ubili orožnika Josina Postužnika, drugi na, da so orožnika Alojzija Severia in Antona Trunka težko telesno poškodovali, in zvezali z vrvmi, ju zverinski gonili po vasi ter in še na vse zadnje pri županu v Gornji Bistrici surovo osuvali in pretepli. Zoner obtožence se je vršila že marca 1924. ponovna razprava, ki na je bila preložena radi nadaljnjih poizvedb. Obtoženci so na uprav nečloveški način napadli službujoče orožnike, ki so zasledovali iz mariborske kaznišnice nebežlega nevarnega zločinca Janca Balaziča.

Prvotno so nekateri obtoženci priznali dejanje, pozneje pa svoja priznanja preklikali, češ da so priznali pod vtišom grožnji poizvedujočih orožnikov. V današnji razpravi so vsi obtoženci kratekoma po vse utajili, tudi to, kar so navedli že pri sodišču v Dolni Lendavi in pri okrožnem sodišču v Mariboru. Krivda vseh obtožencev na je bila na podlagi izida preiskave in današnje razprave jasno dokazana ter je bilo zato vseh 16 obtožencev obsodeno. In sicer Josin Bozovič in Rudolf Reslin na 3 leta težke ječe, S. Tkalec na 2 in pol leta težke ječe, net jih je bilo obsodjenih na pol drugo leto težke ječe, net na 1 leto težke ječe, ostali na od 6 do 10 mesecev. Razpravo je vodil z. nadsvetnik Stegar, državno pravdnštvo pa je zastopal dr. Zorjan.

Umor čačanskega milijonarja pred sodiščem.

Našim čitateljem je sigurno že v spominu umor milijonarja Arse Ilića v Čačku. Arsa Ilić je bil čudak. Živel je kot berač, dasi je bil milijonar, in so ga našli neko jutro mrtvega v kleti njegove hiše. Kdo ga je ubil, še ni jasno. To stvar bo skušala prineesti na dan sedanja obravnava, ki je začela te dni pred sodiščem v Čačku.

Ilić je bil v svojih mladih letih studios in je študiral filozofijo. Naenkrat je nastopila v njegovem življenju izprememba. Odklel se je profesorju in se je umaknil domov v rodni Čačak, kjer je imel brata. Z njim sta začela živeti zelo čudaško. Trgovala sta in kupčevala, dobro služila, a pri tem živela kot največja siromaka. Zaslužek sta investirala v nepremičnine, katerih se je nabralo končno za več milijonsko premoženje. Tako sta učakala in preživela leta svetovne vojne, premirje in mir ter osvobodjenje. Bila sta zelo bogata, a nihče ni pravzaprav vedel, koliko je njuno imetje. V Čačku so bile njuna last vse lepše hiše, njuna so bila vsa velika posestva. Brata sta bila molčča kot mrtveca in si nista privoščila ničesar. Kljub ogromnemu premoženju sta stanovala v kleti pod zemljo in sta si kuhala sama. Živela sta od borne zelenjave in od trdih skorij suhega kruha.

Lani je eden izmed obeh bratov umrl; Arsa Ilić se je poslej še bolj zaprl pred svetom ter je živel sam zase. Ker je bil zelo star ter ni imel nobenega zapuščila, so se našli ljudje, ki so mu začeli streči po življenju. Nahirje je prišlo do umora radi tega, ker je bil starrec vedno tako molčč. Tako vsaj so dilo poznavalci razmer. kaiti Arso Ili-

Tat v raju

pride v kino »Dvor«.

Ča so naši ljudje s smrtonosno rano na senu v takem stanju, da ni mogel več govoriti, ko so ga prepeljali v bolnico.

Oblasti so po umoru aretirale par osumlencev, katerim pripisujejo zločin, toda kot rečeno, bo težko spraviti na dan dejansko stanje te zadeve. Umora so obdolženi: bratje Dimitrij, Sreten ter Gvozden Novaković iz Guče ter Mihajlo Nikolić, trgovci iz Čačka. Vsi obtoženci so pokojnikov sorodniki in oblasti domnevajo, da so se hoteli z umorom polastiti ogromne dedščine, ki je dandanes že zelo redka.

Pozor reducirani invalidi!

Ministrstvo za socialno politiko je pričelo izdajati vsem reduciranim invalidom in družinam padlih vojakov obvestila, zakaj jim je ustavljena pokojnina. Vsled tega je prenehal središnji odbor Uduženja vojnih invalidov obveščati prizadete o redukcijah, ker se bo odslej vršilo to uradnim putem.

V obvestilih pa ministrstvo ne daje nobenih navodil, kako naj prizadeti reduciranci obnove postopanje in kakšne dokumente naj predložijo v dokaz opravičenosti.

Izvršni odbor Uduženja vojnih invalidov v Ljubljani opozarja vse svoje člane in članice, pa tudi druge vojne žrtve, ki so predlagale za redukcijo, naj pripravijo dokumente. Vsak naj se obrne do najbližje podružnice uduženja, kjer dobi natančna navodila za postopanje pri obnovi.

Redukcije so izvršene vsled dveh vzrokov: Oni, katerim je Specijalna komisija pregledala hibe in jih vsled zboljšanja hib predlagala za redukcijo, morajo obnavljati postopanje le potom sprječeval uradnih zdravnikov in novih nadpregledov.

Po večini pa temelje redukcije na pomanjkanju dokazov, da izvirajo hibe iz vojne službe; pri vojnih vdovah ali sirotah pa vsled sprememb družinskega stanja.

Pri pomanjkanju dokazov je treba predvsem zbrati vse dokumente izza vojnih let (ne povojnih dokumentov). Izdanih že po prevratu.) Ako teh ni, je treba dveh prič, ki lahko pod prisego potrdita, ali pa občinsko uverjenje, v najskrajnejšem slučaju tudi izjavo dveh oseb, sorolikov, ki lahko izjavijo ali potrdijo resničnost v sledečih slučajih: kje, kdaj in kako je zadobil reduciranec poškodbo ali bolezen v vojski ali sploh pri vojnih, kje se je zdravil, da je šel zdrav v vojsko in se vrnil bo'an ali poškodovan, ali pa, da se sploh še ni vrnil.

Prošnjo z novimi dokazi je treba vložiti na deželno ali pristojno okrožno sodišče.

Sodišča bodo v kratkem dobila vse akte o reducirancih od ministrstva za socialno politiko.

Tako nas obvešča Središnji odbor uduženja vojnih invalidov iz Beograda pod št. 6591.

Izvršni odbor v Ljubljani.

Zaposlovanje inozemcev

Iz krogov slovenskih Industrijskih nameščenov nam pišejo: Toliko se piše danes o zaposlovanju tujcev pri naših podjetjih, pa vse skupaj ne bo nič izdalo. Tresle so se gore, rodila se bo miška.

Res je, da imamo v inozemstvu zaposlenih dosti naših ljudi, pa to so večinoma samo ročni delavci, intelektualci ni med njimi ali pa so bele varne. Nasprotno pa je pri nas zaposlenih vse polno inozemcev v konotarih, delavnicah in so vsi jako dobro plačani. Nastopilo pa ti elementi pri nas tako oblastno, kakor da so še vedno k'e v rajhu; našega jezika se nočejo naučiti, ker ga haše ne rabijo. V tem oziru prednjačijo ravno prav posebno zastavljenci, podaniki ČSR nemške narodnosti. Pri tej priliki je treba poudariti, da nam je vsak Čeh mil in drag, ker se navadno uživi v naše narodne razmere, udeležuje pri narodnih in kulturnih prireditvah in radevolje povsod priskoči

SENZACIJA SEZIJE 1925./26.
S filmskim aparatom okrog sveta!

PRIDE V KINO »IDEAL«.

Gloria Swanson film

kot

Carmelita, hči tujske legije

je nedosegljiva v igranju. Krasni prizori doživljajev afriške tujske legije.

Danes

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«.

telefon 730

Predstave ob nedeljah ob pol 11 dop in ob 3, 5, 6, 8 in 9 uri zvečer, ob delavnicah ob 4, 6, 8 in 9.

nam na pomoč bodisi gmotno kakor tudi moralno.

Vsega tega pa pri njih sohravljanih nemške narodnosti skoraj nikjer ne najdete. Bil si in ostanajo po večini zagrizeni sovražniki tako češkega kakor tudi ostalega slovenskega sveta.

Povojni ostanki našega nemstva se vzdržujejo iz ljudski take vrste, ki pri nas služijo lepe denarce. Priporočali bi oblastvom naj poizvedo, zakaj uživa ravno ti tujci — Nemci povsod privilegije, ki se našim ljudem a priori odrekajo: 1.) Zakaj imajo ravno tujci plače, ki so po trikrat tolikšne kakor plače naših nastavlencev in uslužbencev? 2.) Zakaj se z zakonom ne prisilijo priložiti našega jezika, jezika naroda, od katerega živijo.

Slovenec v Celovcu ne sme javno slovenski govoriti; pri nas vsaka avstrijska reva brez strahu pozabavlja čez nas in naše razmere.

Ministrstvu za socialno politiko priporočamo, naj v pravilniku o zaposlovanju delavstva navede kot pogoj za nastanitveno dovoljenje — znanje ali pa priučenje našega jezika. Kot smernica naj mu služi dejstvo, da nihče naših ljudi ne dobi v inozemstvu dela, ako vsaj za silo ne zna jezika ljudstva, kjer si želi dobiti mesta.

Dalje pa naj se posebna pažnja posveti ravno vodilnim osebnostim, raznim šefom, trgovskim vođem, ki jih ima doma več kot preveč in jih kot uvozno blago prav nič ne potrebujemo. Ravno ti ljudje so tisti faktorji, ki odločajo o narodnosti podjetja. Ako je šef Nemec, bo uradno poslovanje nemško, vse ostalo uradništvo mora biti nemško ali vsaj »deutschfreundlich«, narodno čuteče uradništvo pa mora delati za malenkostne plače in tvoriti slamnate močice, za katerimi se skriva potem največkrat »jugoslovenski« naziv podjetja.

Privatni nameščenci na Štajerskem bi vedeli o tem dosti povedati. Značilno je, da dčbite slovenske nameščence — uradnike le po mestih, medtem ko jih po tvornicah na deželi skoraj ni. Ravno na deželi imate vse polno podjetij, kjer so kot uradniki zaposleni sami Nemci, ki tvorijo kader štajerske nemškutarije.

Reformo bo treba korenito izvesti. Prvi pogoj je, da mora vsak tujec znati naš jezik, drugi pa ni bilo enake plače za vse. Zakaj naj bi bili tujci za isto delo bolje plačani kot domačini?

Ta dva pogoja je treba uveljaviti na vsak način. Nikakor ne gre, da bi imel tujec za svoje delo 4000 Din, domačin pa za isto delo 1500 do 2000 dinarjev. Enaka pravica za vse! — Uradnik.

Opozorilo prijavitelcem za II. serijo nagrad.

Pri pregledovanju do sedaj došlih prijav za II. serijo nagrad je uprava naša, da je nekaj prijavitelcev, ki imajo prvi pogoj, da so postali naročniki do 30. junija 1925, spojinjeni pa drugega, da bi imeli naročnino plačano do 31. decembra t. l. Ker morda sami tega ne vedo, smo začeli pošiljati vsem tem polnočnice, da morajo do stavljenega roka, t. j. do 24. oktobra, še vplačati manjkajoči znesek, da bo naročnina poravnana do konca leta. Kdor bi tega pogoja ne spollnil, ne more biti pripuščten k žrebanju.

Upravništvo »Jutrac«.

KINO IDEAL

Se danes in jutri zabavna veselolra iz višjih krogov

Mož na poskušnjo

Originalen naslov tega filma je »Blaubarts achte Frau«.

V glavni vlogi temperamentna

Gloria Swanson

Senzacija sezije 1925./26.

»S filmskim aparatom okrog sveta.«

Predstave v delavnicah: popoldne ob 3, 5, 6, 8 in 9 uri.

Predstave v nedeljo: ob pol 11 dopoldne, popoldne ob 3, pol 5, 6, pol 8 in 9 uri.

Kulturni pregled

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama:

Četrtek, 15.: »Ifigenija na Tavridis«. D. Petek, 16.: »Periferija«. F. Sobota, 17.: »Pegica mojega arca«. B. Nedelja, 18.: »Zimska pravljica«. Izv.

Opera:

Četrtek, 15.: Zaprtlo. Petek, 16.: »Mrtve oči«. A. Sobota, 17.: »Hoffmannove pripovedke«. C. Nedelja, 18.: »Nabor-Povratka«. Premijeri. Izven.

Sonatni večer v Celju. Violinist Karel Sanci in pianistinja Marija Sanci nova predstava dne 4. novembra t. l. sonatni večer v Celju. Na sporedu so sledeče sonate: Vlt. Novak: sonata v d-molu, I. Brahms, sonata Kulturno slavlje v Varaždinu. Dne 15. novembra odkrijejo v Varaždinu spominsko ploščo slavistu Vatroslava Jarliču. Slavlje se otvori s koncertom varaždinskega pevskega društva »Tomislav«. ki bo izvajalo

skladbe iz lirskega časa. Spornsko ploščo je izklesal prof. Rudolf Valček Slavija se udeležijo zastopniki naših Akademij, odposlanci ministrstev ter številni kulturni delavci. Korporacije, katerih član je bil Jagić, bodo zastopane po posebnih deputacijah. »Trebevič« na turneji. Sarajevsko pevsko društvo »Trebevič« odide v kratkem na koncertno turnejo po naši državi ter obišče Beograd, Zagreb in Osijek.

Jubilej peva v Osijeku. Član osiške operne g. Dušan Mitrović bo obhajal letos v začetku novembra petindvajsetletnico svojega dela v operi, ki bo praznovala ta dogodek s posebno slovesnostjo.

Nova opera Siegfrieda Wagner'a. Wagnerjev sin Siegfried je napisal novo opero »Der Friedensengel, ki se bo prvič izvajala v Karlsruhe na Nemškem.

Za tajnika beograjskega Nar. gledališča je imenovan g. Nikola Trajković, doslej gimnazijiski profesor v Sarajevu. »Cezar in Kleopatra« je sedaj na sporedu češkega Nar. divadla v Pragi.

Kriza gledališča v Osijeku. Uprava osiškega gledališča je zabredla v denarno zadrego in je izplačala 1. oktobra svojim članom komaj polovično plače. Obstoj zavoda je s tem prav resno ogrožen.

Kralj Lear v beograjski dram. V petek zvečer so igrali v beograjski dram. Shakespearjevega »Kralja Leara«. V naslovni vlogi je nastopil igralec Dobrica Mitrović.

»Kar hočete« v Dubrovniku. Diletantska skupina v Dubrovniku pripravila Shakespearjevo komedijo »Kar hočete«, v kateri bo igrala vloga Viole gdžica Begovičeva, ki je prevzela tudi režijo drame.

Gidé odlaga pisateljsko pero. Pisatelj Andre Gidé obavlja v francoskih listih, da odlaga pisateljsko pero. Njegov roman »Ponarevalci«, katerega je pisal v zadnjem času ostane fragment.

Nova drama W. Hasencleverja Nemški pisatelj Walter Hasenclever je napisal novo dramo »Umor«, ki se uprizori prvič v Ameriki.

Šaljapin v Budimpešti. Šaljapin, ki je dospel t. dni v Prago, bo koncertiral dne 12. t. m. v Budimpešti. Za en edini nastop prejme 4 tisoč dolarjev nagrade.

Trubeckojev Puccini v milanski Scali. V milanski Scali se postavi kip skladatelja Puccinija, katerega je izklesal ruski kipar knez Trubeckoj.

Nov godalni kvartet Erwina Schulhoffa. Skladatelj Erwin Schulhoff je napisal nov godalni kvartet, katerega bo izvajal Novak-Prankov kvartet meseca novembra v Berlinu.

Janačkova opera »Pastorka Jenula« se bo letos izvajala tudi v Baslu.

Ustanovitev češke opere na Dunaju. Dunajski gledališki ravnatelj Klement Weiss dela na to, da bi s podporo čeških krogov na Dunaju ustanovil češko operno gledališče. Prostori za institucijo so že pripravljeni v gledališču »Apollo«. Zavod bo podpirala češka vlada.

Nov predsednik poljske Akademije znanosti. Poljska Akademija znanosti je dobila novega predsednika v osebi prof. dr. Jana Rozwadowskega, linvestita in strokovnjaka za srednjeevropske jezike. Rozwadowskega je sedaj 58 let.

Povečan orkester »Stankovića« v Beogradu. V Beogradu sta se spojila Orkester prijateljev muzike in Orkester društva »Stankovića« v eno telo, ki bo nastopalo pod ime-

nom »Stankovića«. Orkester bo vodil slovenski rojak kapelnik Brezovšek, prvi dirigent beograjske opere.

Onđričkov kvartet v tujni. Onđričkov kvartet iz Prage nastopi v letošnji koncertni sezoni petkrat v Nemčiji, štirikrat na Nizozemskem, štirikrat na Danskem, štirikrat na Švedskem, šestkrat v Italiji in štirikrat v Avstriji. Turnejo je aranžiral dunajski koncertni zavod »Musica«.

Kulturno-zgodovinska razstava v Zagrebu. Danes ob 11. uri dopoldne se otvori v prostorih Umetnostnega paviljona v Zagrebu kulturno-zgodovinska razstava zagrebškega mesta. Predmeti razstave so nameščeni v treh poslopih: v prostorih Umetnostnega paviljona, Jugoslovenske Akademije ter v Učiteljskem domu.

Ustanovitev Komorne opere v Monakovem. V Monakovem se je osnovala komorna opera Dunaj-Monakovo, ki hoče kultivirati opero izza predmazarov dobe. Ansambel bo nastopal v Monakovem in na Dunaju. Umetniško vodstvo nove institucije je poverjeno druju Eckartu, ravnatelju dunajske Komorne opere dru E. L. Stahlu ter Raimonu Simonsu. Opera otvori sezono meseca januarja 1926.

Domače vesti

* **Izpremembe v državni službi.** Za arhivske uradnike so imenovani: uradnik mestne hranilnice v Kočevju Stanko Bavdek pri okr. glavarstvu v Brežicah, orožniški narednik Fran Škerjanc pri okrajnem glavarstvu v Logatcu, orožniški narednik Avgust Cermelj pri okrajnem glavarstvu v Kočevju in orožniški narednik Ivan Žvab pri okrajnem glavarstvu v Laškem. Promerčena sta pomočnika komisarja železniške policije: Rudolf Tončič s Krka na Rakel in Ilija Dragičević z Rakeka v Velič. —

* **Premeščanja v poštni službi.** V področju poštne direktije v Ljubljani so premeščeni naslednji poštni uradniki: Anton Kroflič iz Celja v Grobelno, Marija Tekavec od pošte Ljubljana 1 k pošti Ljubljana 5 in Angelica Fazzini iz Ljubljane v Rečico. —

* **Himen.** Dne 11. t. m. sta se v Lekeniku na Hrvatskem poročila Stanko Bratok prometni uradnik iz Sp. Šiške z gđ. Pavlo Šercl posestnikovo hčerko iz Lekenika. Mlademu paru obilo sreče! —

* **Smrtina kosa.** Včeraj je v Mostah po dolgi bolezni umrl g. Miško Smoljan. Bil je odlični pristaš naše stranke in član naprednih kulturnih organizacij. Kot značen mož se ni nikdar bal odkrito zastopati in izpovedati svoje napredno prepričanje. S svojo poštenostjo in ljubeznivostjo si je pri dobil veliko prijateljev. Z njim je legel v grob mož, ki jih dandanes srečavamo vedno manj. SDS je zadelo z njegovo smrtjo nenačakovano izgubo. Pogreb se vrši danes ob pol 4. pop. iz Sela št. 38. Bodi mu iskren in trajen spomin, žaljuči rodbini pa naše globoko sožalje! — V Mariboru je umrl šolski upravitelj g. Martin Vodenik. Pogreb se vrši jutri ob 3. popoldne iz mrtvašnice v Pobrežju, N. v m. p.!

* **Pregled zdravil.** V ministrstvu za narodno zdravje se je pri lekarniškem oddelku sestavila posebna komisija, ki bo vršila pregledovanje vseh zdravil, ki se prodajajo v naši državi. Brez dovoljenja te komisije se odslej ne bo smelo prodajati nobeno zdravilo. —

* **Nova državna bolnica v Zagrebu.** Kakor doznava »Riječ«, bo v prihodnji državni proračun sprejeta gotova vsota za gradnjo nove državne bolnice na Salati v Zagrebu. V novi bolnici se uredi tudi nekateri oddelki, ki bi služili vseslovenski kliniki. Z gradnjo in postavitvijo prihodnjega pomlad in bo delo razdeljeno tako, da se bo nova bolnica v treh letih mogla izročiti svojemu namenu. Pri gradnji bodo približno z enakimi deli sodelovali mestna občina zagrebska, država, veliko županstvo in zagrebska škola. Načrti so že izgotovljeni. —

* **Zakon o advokatih.** Predstavniki jugoslovenskih advokatov so predvčerajšnjem pri ministru pravde urgirali predložitev zakona o advokatih, ki naj bo veljaven za celo državo. Minister je izjavil, da bo načrt tega zakona predložen že v letošnjem skupščinskem zasedanju. —

* **Za železničarska stanovanja v Beogradu.** Po vseh iz prometa ministrstva je v državnem proračun za prihodnje leto postavljen znesek 10 milijonov za gradnjo železničarskih stanovanj. Prometno ministrstvo je v zvezi s tem kreditom razpisalo ofertno licitacijo za gradnjo železničarskih stanovanj, ki se zgrade poleg železniške postaje v Beogradu. Stroški so proračunani na 17.500.000 Din. —

* **Povratek pevskega društva »Kolo« v Zagreb.** Včeraj dopoldne je prispelo v Zagreb s svoje turneje v inozemstvu hrv. pevsko društvo »Kolo«. Na kolodvoru so pričakovali »Kolaše« zastopnik zveze hr. pev. skih društev, g. Matz, zastopnik župe »Lisinski« dr. Benkovič ter mnogoštevilno občinstvo. Na povratku v domovino je privedlo »Kolo« pevski koncert v Milanu. Italijanska kritika se je zelo laskavo izrazila o koncertu in pevcih. —

* **Osješka gornja gimnazija razpuščena.** Višji štirje razredi osješke gimnazije so po odredbi ministra prosvete zaradi slabe frekvence razpuščeni. Osješka gimnazija je najstarejša v Slavoniji. Dijaki razpuščenih razredov se bodo morali okleniti višje gimnazije v Požegi, ki je sedaj edina v Slavoniji. —

* **Pokojninski zavod.** Štedit! Pišejo nam: Pokojninski zavod je razpisal mesto uradnika — bančnega strokovnjaka. Ta vest je neverjetna, kajti ponovno se je konstatiralo, da ima Pok. zavod preveč nameščenecv in na zadnjem obnem zboru se je izrecno povdarjalo, da se sedanje število še reducira. Toda pustimo redukcijo! Zanimivo je dejstvo razpisa še novega mesta. Radovedni smo kaj tiči za tem. Ali je to partizanska igra, ali dokaz, da sedanji nameščenci ne morejo in ne znajo voditi najprimitivnejših bančnih poslov, v kolikor jih zahteva normalni zakoniti delokrog zavoda? Poznamo ustroj Pok. zav. dovoljno in vemo, da je za bančne transakcije tega zavoda poseben strokovnjak absolutno nepotreben. Če je zmožen izvesti bančne transakcije trgovec z najprimitivnejšo izobrazbo, potem mora to tem bolj znati kvalificirano uradniško Pok. zavoda na vsak način pa njega voditi uradniki. To bi bilo za nje zelo slabo spričevalo. Ta razpis nas uči, da ima Pok. zavod najbrže mnogo premalo sposobnih praktikov in da bi torej trebalo v tej smeri raznih sprememb. Pok. zavod ima praktično izvežbanega višje kvalificiranega knjigovodjo. Knjigovodja v takem zavodu pa mora biti oseba, ki ima vsaj gotove pojme o bančnem poslovanju v kolikor jih zahteva obseg in delokrog zavoda. Ker so bančne transakcije predvsem zadeva knjigovodstva, nas torej čudi, da se ne poveri bančnih transakcij knjigovodji! Ali si želi Pok. zav. za dve bančni transakciji letno mo-

goče celo posebnega arbitražerja? Ali želi Pok. zav. z novimi razpisi vzbuditi sum v zmožnost že nastavljenega personala? Naša splošna zahteva je, da se mora v Pok. zavodu štediti in to zahteva mora uprava zavoda z vsjo resnostjo spoštovati. Ako ne, dela proti koristim zavarovancev. —

* **Fantje iz Primskovega** so nam poslali sledeči dopis: V poročilu o ubitih in povenem Tišlerjevem hlapcu (»Jutro« 8. okt.) ste nam poštenim fantom v Primskovem pri zadelali krivico. Boli nas, ako pravi poročevalac, da so »udarci na sence že priznana primskovska specialiteta«. Saj nismo niti vsi člani ene družine enaki, toliko manj so ljudje v vasi, kjer je čez 50 fantov. Če pa je par zlih fantov, pa nismo tega vsi krivi. Za Matijo Černetza iz Kranja pa sploh ni dokazano, da so ga ravno Primskovljani nabili, ker to še ni dokaz, če je takrat privedlo Prost. gasil. društvo veselico, ko je bil g. Černe tepen. Kar se pa tiče vožnje skozi Primskovo, gre lahko skozi vas vsak kdor je miren, bodisi po noči ali po dnevi. Kdor se pa hoče voziti v senci bajonetov skozi Primskovo, naj si ta luksuz sam vzdrži, ker imamo važen drugih stroškov dovolj v času gospodarske krize. Ni treba, da bi se vsled tega morala postaviti v Primskovem orožniška stanica na stroške vasi. V dosti kraji se tepejo, četudi imajo orožništvo. — Prizadeti fantje iz Primskovega pri Kranju. — Mi radi priznavamo, da je ogromna večina fantov v Primskovem poštenih in na nje se gotovo besede našega poročevalca niso nanašale. Pošteni fantje naj sedaj tembolj pazijo, da nekateri nepoboljšljivi pretepači ne bodo škodovali dobremu imenu cele vasi. Nas veselijo, da so nam fantje poslali svoj popravek ki ga bo cela slovenska javnost z veseljem vzela na znanje. Op. ured.

* **Ponarejevalci kolkov na Dunaju.** Kakor smo že poročali, sta bila v zvezi s ponarejanjem kolkov aretirana na Dunaju Filip Baruch in Leon Richter. Baruch in Richter sta bila po naročilu zagrebskega policijskega ravnatelja poklicana na dunajsko policijsko ravnateljstvo, ker pa sta odkanjala vsako krivdo, jih je dunajski policija izpustila na svobodo. Medtem pa je nek tiskar javil policiji in predložil dokaze, da sta Richter in Baruch pri njem naročila klišee za tiskanje nek jugoslovenskih dobrotvornih znamk. Ta dunajski tiskar je našel Richterju 600 pol po 50 komadov takih znamk. Klišee je prevzel Baruch in jih izročil Offenbeckerju. Ko je dunajski tiskar spoznal, da so te dobrotvorne znamke falsifikati jugoslovenskih kolkov, je zadevo takoj prijavil policiji. Leon Richter in Filip Baruch sta doma iz Sarajeva. Prvi je absolvirani jurist in lastnik papirnice, drugi pa je dovršil trgovsko šolo. Zagrebsko policijsko ravnateljstvo bo zaprosilo dunajsko, naj mu izroči oba ponarejevalca. —

* **Pogreša se pol milijona dinarjev.** Iz Sarajeva poročajo, da je v Stalaču izgnila poštna denarna pošiljatev v znesku 505.000 dinarjev. Ker se je domnevalo, da je pošiljka zašla v Sarajevo, se je tamkaj izvršila preiskava, ki pa je ostala brez uspeha. —

* **Izzivanje zadarskega prefekta.** Po odhodu vojvodine d'Aosta iz Zadra je bil v selu Bokanjcu, ki je kot del zadarskega področja pripadalo Italiji, odprt dečji dom pod zaščito vojvodine d'Aosta. Ob priliki otvoritve omenjenega doma je zadarski prefekt Basile v svojem govoru naglašal, da se mora cela Dalmacija, »ki je italijanska, a jo je Avstrija slavizirala«, vrniti materi Italiji, če je treba tudi s silo. Zaradi te izjave je naš zadarski konzul interveniral. —

* **Boljši tobak in boljše smodke.** Uprava tobačnega monopola, ki je pušcala doslej v promet res le manj vreden tobak za pipe, razglašala sedaj, da bo še tekom letošnjega leta uvedla dve boljši vrsti tobaka za pipe, da bi na ta način dosegla večjo prodajo tobaka, ki se ne more porabiti za cigarete. S prodajo novih vrst tobaka se prične še pred novim letom. —

Tjulen v mestni zastavljalnici
S. CHAPLIN
»Vesoljni potop«
S. CHAPLIN
Smehi Veselja Zabava! Šalaj
S. CHAPLIN
Tjulen v mestni zastavljalnici
S. CHAPLIN
»Vesoljni potop«
S. CHAPLIN
Elitni Kino.

* **Koroški dan.** Jugoslovenska Matica premeta iz vseh strani naše kraljevine poročila o prireditvah, ki so se vršile 10. odnosno 11. oktobra. Z mirnim srcem in ponosom lahko trdimo, da se še o nobenemu nacionalno političnem vprašanju ni razpravljalo s toliko vnemo in na toliko kraji, kakor ravno o koroškem vprašanju minulo soboto in nedeljo. Matici se je posrečilo zainteresirati najširše sloje za naše zaslužene brate in to izredno lepim uspehom. Prepričani smo da bo to zanimanje ostalo tudi v bodoče in nas našlo popolnoma pripravljene, ko nas pokliče čas za to. —

* **Mostarski vodovod se suši.** V mestu Mostar proti nevarnosti, da se posuši vodovod. Smatra se, da se je vodovod posušil radi tega, ker se je v bližini Mostara otvoril nov rudokop ter je voda začela odtekati po raznih kanalih v Neretvo. —

* **Udruženje železniških uradnikov SHS** priredi dne 18. oktobra t. l. sestanek članstva in zabavo v Ormožu na katero se vabijo železniški uradniki z družinami in prijatelji. Odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 12.10. —

* **Italijanska mornariška komanda** za gornji Jadran uklinjena. Glasom brzojavneža poročila iz Rima le Mussolini kot minister mornarice odredil, da se ukine dosedanja mornariška komanda za gornji Jadran, ki je imela svoj sedež v Benetkah, ter se v Tarentu ustanovi edinstvena mornariška ko-

DANES: Gloria Swanson

v najnov. in najboljšem filmu sezije 1925/26.

„Carmelita, hči tuiske legije“
kino »Dvor«

Tat v raju

je film o katerem ne bo govorila samo cela Ljubljana, temveč govori že celi svet!

Pride v kino »Dvor«

manda za vse vojne ladje v Jadranskem morju.

* **Izseljevanje v Argentino.** Predvčerajšnjim je preko Sušaka odpotovalo v Genov nad sto naših izseljencev, ki so namenjeni v Argentino. Skoraj vsi z otoka Krka Ljudje se selijo v Argentino, četudi je znano, da so tamkajšnji kraji nezdružni in delovni pogoji težki. Treba bi bilo v tem oziru izvesti potrebno akcijo in odvračati naše ljudi od izseljevanja v Argentino. —

* **Telefonska proga Beograd-Sušak.** Dela za ureditev nove telefonske proge Beograd-Zagreb in Zagreb-Sušak se bližajo koncu. Treba je samo še, da se napno bakrene žice na enem delu te proge kar se zgodi, čim žica dosepe iz Nemčije. —

* **Obnova vodovoda v Šibeniku.** Mestna občina Šibenik je te dni sklenila, da prenovi in razširi obstoječi vodovod, ki ne zadošča današnjim potrebam, vsled česar vlada v Šibeniku občutno pomanjkanje vode. —

* **Preureditev kaznilnice.** Ministrstvo pravde je v svoj proračun za prihodnje leto sprejelo znatne kredite za preureditev in popokod tudi razširitev kaznilnic v naši državi. —

* **Izplačevanje invalidnine.** V smislu posebnih navedb finančnega ministrstva se invalidna izplačila odsej za dva meseca skupaj. Tako se bo dne 1. novembra letos izplačala za meseca oktober in november, dne 1. januarja 1926. pa za meseca december 1925. in januar 1926. —

* **Izlet na Sveto planino.** V nedeljo 18. oktobra priredi planinska podružnica v Liti in ob ugodnem vremenu izlet na Sveto planino. Odhod s prvimi lutanjem vlakom do Zagorja. Sestop na Sveti planini. K obliki udeležbi vabi odbor. —

* **Pogreša se Anton Korošec.** roj. 5. jun. 1880, p. d. Tišler, posestnik v Podgorju p. Slovenjgradec. Dne 5. oktobra jutraj je šel od doma v gozd, kjer je že prejšnji teden delal plohe za žago. Pri odhodu z doma je ženi naročil, da mu opoldne ni treba nositi obed v gozd, ker je vzel več kruha seboj. Ko zvečer ni bilo moža domov, je žena mislila, da se je zamudil kje pri sosedih. Ker ga ni bilo domov, je jutraj zbrala več ljudi, ki so ga šli iskati v gozd, kjer je prejel delal. Iskali so ga dan za dnem, a ni sluha ne dloha o njem. Popis pogrešca: Srednje postave, črne lase, sive oči, pod nosom rujeve pristrizene brke, drugod obrti. Obлека: ržen ponošen jopič, rjave ponošene hlače, na nogah cokle brez nogavic. Na glavi star klobuk s širokimi krajinčki. — Kdor bi kaj vedel o njem naj naznani njegovi ženi Ivani Korošec, posestnica Podgorje p. Slovenjgradec. Stroški se povrnejo. —

* **Orjaška redkev.** Na vrtu gospe Šarlove v Gornjem gradu je zrastle skoraj 2 kg težka poletna sočna redkev. —

* **Medved na lovu za kravo.** Iz Broda ob Kolpi poročajo, da se v zadnjem času ko so poljski pridelki večinoma že spravljani, približujejo vasem medvedi ter napadajo drobnico in živino. Tako je pred par dnevi blizu Gasparcev velik medved napadel gozdarjevo kravo, ki je v smrtnem strahu sicer srečno ušla kosmatincu a je na bazu palca preko neke strmine ter si položila rebra. —

Iz Ljubljane

u— **Kolizejski gledališki oder** poziva vse svoje dosedanje in na novo pristopivše člane ter članice, da se zanesljivo udeležijo sestanka, oziroma vaje, ki se vrši v petek dne 16. oktobra ob 8. uri zvečer v društveni sobi dijaške kuhinje »Domovine« na Dunajski cesti. Na dnevnem redu je razgovor glode odra, razdelitev vlog in določitve skušenj. Prosimo polnoštevilne udeležbe. — Odbor.

u— **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** Odslej redne vaje: v sredo ženski, v četrtek moški, v ponedeljek mešan zbor. Dobre pevke in dobri pevci, ki niso člani nobenega ljubljanskega pevskega društva se sprejemajo v zbor. — Odbor.

u— **Sokol Moste** poziva svoje člane, da se polnoštevilno udeležijo pogreba svojega ustanovnega člana, brata Miško Smoljana. Člani v krogih, članice v civilu z znakom. Pogreb se vrši danes popoldne ob 16. uri. — Odbor.

u— **Mladinska glasbena predavanja.** Ta institucija, ki jo je pri nas z največjim uspehom in z izredno lepim obiskom vpeljal konservatorjski profesor Karel Jeraj, zaznamuje letos svojo III. sezono. Za letošnjo sezono je pripravil g. profesor izredno zanimiv repertoar. V posameznih predavanjih bo podati naši mladini glasbo raznih velikih evropskih narodov. Na prvem predavanju v nedeljo dne 18. t. m. ob 11. uri dopoldne poda »Glasbo Rusov«, katero zastopajo skladatelji mlajše gene-

Flanlaste rjuhe, češko blago kom. Din 55, najboljši Din 65 ter vseh vrst češkega barhanta za perilo in obleke v veliki izbiri, po zelo nizkih cenah nudi 441-m

F. in J. Gorčar, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

BOSULIN SVEČICE

zoper gramnično vnetje ter lažnost krav in telic. Škatlja z živinozdravniškim navodilom Din 30.—. Izdeluje in razpošilja lekarna

HOCEVAR, Vrhnika.

racije Alekšij Winkler ter ruski klasiki Čajkovski Cesar Cui, Gričani in Musorgski. Opozarjamo starše naše mladine, da pripravljajo svojim otrokom obisk teh predavanj.

Iz Maribora

u— **Kaznilniško posestvo — Scherbaum** propade. Že približno pred letom smo poročali, da je minister za agrarno reformo odredil delno razlastitev dr. Scherbaumovega veleposestva pri Sv. Miklavžu v prid erarija za pravosodje, da se ustanovi posredni zavod za mariborsko kaznilnico. Proti tej razlastitvi se je pritožil dr. Scherbaum na državni svet, ki pa je njegovo pritožbo zavrnil. Tako je postala mariborska kaznilnica lastnica Scherbaumovega posestva, razen tistih parcel, ki jih je imalo v zakupu interesenti agrarne reforme. S tem je blamiran tudi mariborski dopisnik »Slovenca«, ki se je še pred mesecem zavzemal za »uboga« veleposesnika dr. Scherbauma, ki je baje celo tako dobrega srca, da bi prepustil svoje poslopije pri Sv. Miklavžu občini za šolo, ako mu ostane veleposestvo. Informirali pa smo se, da je dr. Scherbaum res, ko mu je začela teči voda v grlo, ponudil šolski upravi svojo hišo v zakup, toda pod takimi pogoji, da niso bili sprejemljivi. Ker se mu njegova nada ni izpolnila, mu ne bo več treba biti dobitelj. Tudi domačini, ki potrebujejo zemljo, so zadovoljni, ker so jim ostala tista zemljišča, ki jih že imajo v zakupu kot agrarni interesenti. Kaznilnica prevzame posestvo še tekom jeseni. —

u— **Smola odvnetika.** Včeraj je povzeli neki mariborski odvnetik 6-letnega dečka, ki mu je nenadoma prišel pod avto. K sreči pa deček ni bil poškodovan in se je vrnil iz rešilnega oddelka popolnoma zdrav. —

u— **Mariborski carinski škandal** se ne navadno hitro razvija in je pričakovati že v bližnji bodočnosti novih senzacionalnih odkritij. V nastavljenih mrežah se se ujeti še drugi nič manj drzni thotapci. Za aretirane carnike pa že prav pridno intervenirajo. Najprej se je pojavil v Mariboru Mančko Gagliardi, kmalu nato je prišel iz Zagreba radičevski poslanec dr. Pernar in včeraj še Ivica Kovačević, ki sta skušala intervenirati pri preiskovalnem sodniku. Seveda si na Hrvatskem preiskavo pri sodišču čisto drugače predstavljajo kakor v Sloveniji, kjer je sodišče za take intervencije nedostopno. —

u— **K češkemu večeru,** ki ga priredi nočoj ob 20. uri J. C. Liga v Ljudski univerzi s predavanjem dr. Mesenela o češkem slikarju Hynajsu, se pripominjamo, da bo predavanje spremljalo 80 krasnih skopičnih slik iz Hynajsovega umetniškega ustvarjanja. Večer bo torej nekaj posebnega za Maribor in bo nudil velik umetniški užitek. Vstopnine ni nobene in je vabljen vsakdo. —

u— **Srbskohrvatske in slovenske kurze** priredi tudi letos mariborska Ljudska univerza in se naj reflektanti prijavijo pisмено ali ustno pri g. prof. Pavaju na državni gimnaziji. Učnina bo znašala 2 do 3 Din za uro. —

Iz Celja

u— **Iz trgovsko-obrtnih krogov.** Tvrška M. Andlovic iz Komenskega ulice v Ljubljani je ustanovila v Celju podružnico in je otvorila v hiši Prve hrvatske štedionice veliko zalogo moderne pohištva. —

u— **Gremil opozarja trgovce,** da se odpirajo trgovine točno ob pol 8. in ob pol dveh, a zapirajo istotako točno ob pol eni in ob šestih popoldne. Tako določa odredba in trgovci, ki se tega iz kateregakoli vzroka ne bi držali, bo kaznovan z globo. —

u— **Deske za magistratne objave.** Doslej je imel mestni magistrat uradne deske za objavljanje svojih razglasov na zunanem zidu poslopja. Od sedaj pa se nahajajo deske z objavami v veži magistratnega poslopja. —

u— **Regulacija Sušnice in Koprivnice.** Razum neregularne Savinje sta prizadevala Celju za časa povodnj tudi oba v Celju se v Savinjo oziroma v Voglajno stekačoka potoka Sušnica in Koprivnica dosti skrbli. Sedaj se je pa oblast zganila in srezko glavarstvo je v sporazumu z velikim županom sklenilo tok ob potokov komisijonelo ogledati in potem takoj pričeti z regulacijo struge. Treba bo strugo dobro očistiti, poglobiti in in na nekaterih mestih primerno zravnavati. —

u— **Mestno gledališče.** V torek dne 13. t. m. se je vršila v celjskem gledališču repiza Cankarjevega »Pohujšanja v dolini šentflorjanske«. Nekateri hibe, ki smo jih opazili pri prvi predstavi so pri repiziz izginile. Pirotehnični efekti pa se tudi tokrat niso docela posrečili. V splošnem je bila farza prav dostojno in okusno podana. Gledališče je bilo slabo obiskano. Kakor čujemo, se vršijo sedaj vaje za Ibsenove »Strahove« v režiji g. Gradišnika. Za Strahovi uprizaro L. N. Tolstega dramo »Živi mrtvec« v režiji g. Pfeifferja, nato pa bodo gostovali ljubljanski igralci s komedijo »Pegica mojega srca«. —

u— **Knjigarna Rasch** v narodnih rokah. Znano celjsko knjigarno Fritz Rasch, ki obstoja že nad 50 let in je zašla v konkurz, je kupila tukajšnja narodna tiskarna Gorčar & Leskovšek. Knjigarna se s 1. novembrom zopet otvori. —

u— **Sumljivi kolki.** Te dni se je mudil v Celju posestnik Andrej Anderlugh iz Cerovca pri Rožanski Slatini. V mestu se za je najprej nasrkal, potem pa je nesel na davčni urad na prodaj kolke in sicer 2 po 500, in 5 po 250 in 2 po 20 Din. Kolki so bili res neizgospasni, toda na spodnji strani se je poznalo, da so bili že nekje nalepljeni. Anderlugh so pridržali v Celju, ker je opravičen sum da so kolki ukradeni s kakih uradnih spisov. —

u— **Kradljiva starka.** V torek dne 13. t. m. je bila v Celju aretirana 67 letna brezposelna kuharica Marija Jerin, ki je bila radi vlačugarstva že kaznovana. Jerinova je skušala ukrasti pri g. Mariji Jindra na Kralja Petra cestj razno perilo, a je tatvino v poslednjem trenutku preprečila tamkaj uslužbena varuhinja otrok Jerinova je nato šla

v opatijo in je ukradla tam serviete in dva servietna obročka. Jerinovo so oddali v zapore okrožnega sodišča. —

u— **Prazne govornice.** Po mestu se širilo kdo ve od koga razstresene govornice, da je tiskar Gorčar & Leskovšek prevzela dolgove in imovino knjigarne Fritz Rasch v Celju, katere se nahaja v konkurzu. Vest je čisto brez vsake podlage, ker bo prvi narok k tej konkurzni zadevi še le 24. t. m. Res pa je, da se je za to podjetje že prej zanimavo več interesentov. —

Na vrhuncu

prvovrstne izdelave in kakovosti blaga je naša zimska zaloga oblek in ulstrov

Jos. Rojina, Ljubljana

Iz Trboveli

u— **Deputacija trboveljskih občanov** vseh strank se je včeraj mudila v Ljubljani da urgira končno rešitev gerentskega vprašanja in imenovanja novega gerentskega sveta, ki ga pri oblastni upravi iz povsem nerazumljivih razlogov zadržujejo. Kakšen interes ima državna uprava na tem, da zavlađa v trbovelskem občinskem gospodarstvu popoln zastoj in da se širi nezadovoljstvo, tega nihče ne more razumeti, tem bolj ker so vse resne stranke složne, da dosedanj škodljivi medsebojni preprič v kolikor se tiče občinskih interesov prenehajo ter se išče osnova za sporazumno delo v prid velike občine in njenega prebivalstva. —

u— **Kralj Aleksander za obrtnike.** V imenu kralja Aleksandra se je zahvalil minister njegovega kabineta g. Milošu Rozinu, predsedniku obrtniškega zborovanja v Trbovljah 4. t. m., za udanostne pozdrave, ki so mu jih poslali z zborovanja, v pismu s sledečim besedilom: »Prijetnu dirnu izrazima udanosti, podnesenim u ime obrtnišstva Slovenije prilikom kongresa, ni. Vel. kralj blagovolelo je narediti, da se udeležnica kongresa izjavi Njegova iskrena zahvalnost.« — K lepo uspelemu obrtniškem zborovanju, ki ga je aranziral g. Rozin, se je zahvalila tudi Zveza obrtnih društev za Slovenijo s pismom sledeče vsebine: »Podpisana Zveza se Obrtnemu društvu Trbovlje-Hrastnik-Dol iskreno zahvaljuje za vzoren arangement ob priliki občnega zbora Zveze v Trbovljah 4. t. m. in s tem splošnega obrtniškega shoda. Iz srca želimo, da bi nas tudi v bodoče vezala neomejena ljubezen do dela na obrtno organizatoričnem polju. —

u— **Važen odlok za davčne zavezanca.** Davčni zavezanec se opozarja, da bodo neposredni davki za četrto četrtletje l. 1925 dospeli 1. novembra v plačilo s pripombo, da je davčni urad upravičen davke z dokladami vred iztirjevati in zaračunavati poleg 12% zamudnih obresti še 4% tirjanega zneska za opomin. —

u— **Namesto vena na krsto** pokojnemu nadučitelju g. Climperku iz Lok pri Zidanem mestu je daroval g. Leopold Rainhofen Sokolu v Trbovljah 100 Din. —

u— **Preklicno postopanje zaradi zapravljanja.** Od strani pristojnih oblasti je uvedeno preklicno postopanje zoper Štrovs, posestnika in upokojenega rudarja v Planinski vasi 13, zaradi pijančenja in zapravljanja. Za časasnega pomočnika je postavljen g. Fr. Murn iz Lok 304. O tem se obveščajo vsi tisti, ki bi imeli z navedenim opravka, ker se dolgov, ki bi jih napravili, ne bodo priznali. —

u— **S članskega sestanka Zveze slov. vojakov.** Članskega zborovanja Zveze slov. vojakov se je udeležilo le 60 članov. Daljši poročilo je poslal delegat centralnega odbora iz Ljubljane, tajnikov namestnik g. Matičič. Med drugimi zanimivostmi je povedal, da bo spadal trg Laško organizatoričnem celjskem okrožju, Trbovlje pa k posavskega okrožja kakor vsi kraji ob Savi in poleg tega tudi Brežice. Glavni sestanek da se bo vršil prihodnje leto v Celju. Glede spomenika za padle vojaške Trbovelčane se je reklo pri poročilu o domačih razmerah, da se bo prvotni načrt, ki ga je izdelala tiskarna »Slograd«, spremenil in da se bo prepustila zadeva arhitektu vseuč. prof. Plečniku. O tem je sklepala včeraj zvečer še dodatno odborova seja ZSV. —

Iz Primorja

u— **O letošnji trgalvi na Goriskem** poročajo, da je slabša kakor navadno. Cene novemu vinu se ne more še določiti, zlasti ker bo vino letos vsebovalo manj sladkorja. Vino se prodaja po 200 do 250. Kraški teran od 300 do 400 lir za hektar. Stare zaloge vina so izčrpane. —

u— **Zabavišče »Legge Nazionale« v Trebach.** V Trebach pri Trstu so otvorili zabavišče potujočevalnega društva »Legge Nazionale«, kjer bodo raznorodni slovensko deco ter jo pripravljali na to, da bo v poznejših letih tajila svoje pokolenje in svoj materin jezik. —

u— **Slovensko kolstvo v tržiški okolici** nekdaj in sedaj. V dobi šestih let je v tržiški okolici število slovenskega učitelstva padlo od 113 na 41. Leta 1918 je bilo pri Sv. Ivanu 18 slovenskih učiteljev in učiteljic, sedaj jih je 6, v Skednju jih je bilo 20, danes jih je še 7. Pa so Italijani ob zasedbi primorske zemlje napovedovali, da Slovincem še podvojijo šole! —

u— **Proti »Goriški Matici« in »Novemu Rodu«** nastopajo didaktični ravnatelji v Istri z vso strogostjo. Prepovedali so vsemu slovenskemu učitelstvu, da ne sme biti naročeno ne na »Goriški Matici«, ki izdaja vsako leto knj

Iz življenja in sveta

„Rdeči križ“ proti kemični vojni

V Ženevi se je vršila te dni mednarodna konferenca Rdečega križa. Zastopane so bile številne dežele in razpravljala so se mnoga vprašanja, med njimi zlasti vprašanje o stvaritvi konvencije, ki bi preprečila uporabo kemičnih sredstev v vojni. Konferenca Rdečega križa. Treba določiti tudi jamstva za popolno nepristranost in neodvisnost mednarodnega središča Rdečega križa. Za mednarodni komite se ustanovi poseben fond, zadoščalo bo 5 milijonov frankov. Ena izmed komisij se je bavila s proučevanjem kemične vojne in njenih posledic. Sprejeta je bila nastopna resolucija:

„Konferenca sprejema z velikim zadoščenjem na znanje dejstvo, da ženevski protokol z dne 17. junija 1925 kemično in bakteriološko vojno svečano preklinja in zavrača. Konferenca želi, da bi se ženevski protokol kolikor mogoče hitro ratificiral in da bi one države, ki še vedno niso pristopile, storile to v najkrajšem času. Ako bi se prenovel kemično in bakteriološko vojno kršila, smatra Rdeči križ za svojo dolžnost, da poišče že v mirnih časih sporazumno s civilnimi in vojaškimi oblastmi sredstva, da varuje osebe Rdečega križa, pripadnike vojaških se armad in zlasti civilno prebivalstvo pred nevarnostmi kemične vojne.“

Oklep proti krogam

Te dni je povabil na Dunaju izumitelj Spooner zastopnike policije, orožništva in vojaštva, naj bodo priče, kako se bo obnesla njegova iznajdba. Mož je namreč sestavil oklep, ki ga ima lahko vojak na sebi, torej kakor pred kakimi tisoč leti. Ta oklep pa je tako močan, da odbija puškino kroglo.

Na vojaškem strelišču v Kraguru pri Dunaju se je zbralo polno zastopnikov povabljenih oblastev, med njimi tudi strokovnjaki v orožju. Spooner si je oblekel oklep in prosil, naj streljajo nanj iz armadnih pištol, da vidijo, kako se njegov izum v praksi obnese. Policija pa držnega poskusa ni dovolila, ampak rekla, naj se poskusi oklep na kolu. Mož se je moral vdati. Kmalu pa se je izkazalo, da je bila ta previdnost zelo na mestu. Častniki so oddali na oklep par strelcev iz repetirnih pištol in kroglo so prebile oklep. Kaj bi se zgodilo, če bi tičal izumitelj v njem!

Spooner je trdil, da se je poskus le zato ponesrečil, ker les ni elastičen. Zopet si je oblekel oklep in zahteval, naj streljajo nanj. Policija je vnovič prepovedala poskus, češ da pomenja gotovo smrt, ker je videl iznajditelj že pri prvem poskusu, da njegov izum ni uporabljen. Mož se je moral zopet udati. Pač pa so se ponovili poskusi z drugim orožjem, in tokrat so res kroglo odskočile od jeklenega oklepa. Zato je policija privolila, da se v petek 16. t. m. poskus ponovi na policijski točki na človeškem telesu, ampak oklep se mora nadeiti figuri iz lesa in cuni, ki naj ima isto elastičnost kot človeško telo. Spooner je pristal na to, izjavil pa je, da bo nekoliko ojačil svoj oklep, ne da bi se teža bistveno zvišala.

Usoda „izumitelja“ rotor-nega letala

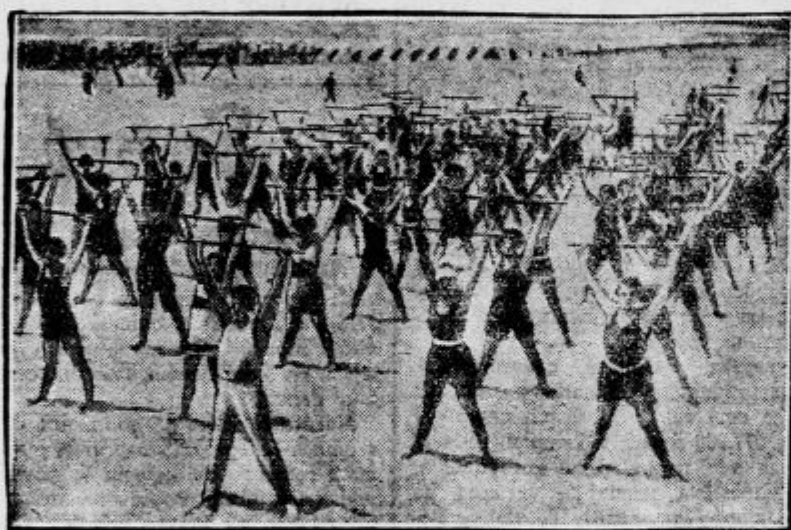
Pred časom je bilo čitati v časopisnih novicah, da se bavi neki Karel Gligorin z idejo rotor-nega letala in da misli s svojim izumom leteti okoli sveta. Vesti so se pojavile prvič pred dobrim letom dni, v jeseni 1924. Gligorin je avstrijski državljan in je ponudil svoja izkustva v aviajični stroki tudi dunajski vladi. Pripovedoval je, kako bo konstruiral rotorni zrakoplov, ki bo 19 metrov dolg, 11 metrov širok ter bo proizvajal 285 konjskih sil. Nekaterim lahkovernim je bilo celo zatrijeval, da je letalo že napravljeno. Pripomnil pa je tudi, da je z njegovim izumom velik križ, ker ne dovoli antanta Avstriji, da bi gradila tako velike zrakoplove.

Meseca septembra lanskega leta je Gligorin dal natisniti 15 tisoč letakov, na katerih je stalo: »Darujte za avstrijski polet okoli sveta!« Oblasti so se mu postavile po robu in mu niso dovolile pobirati prispevkov. Gligorin si je zmenil za opomine. Nosil je še naprej neupravičeni naslov inženjerja in je govoril o svojem letalu. Bil pa ni niti inženjer, niti je imel letalo. Ker so mu avstrijske oblasti delale preglavice, se je Gligorin namenil v Jugoslavijo in Italijo, meneč, da bo našel v teh dveh državah plodnejša tla. Pri nas in v Italiji je poskušal srečo s svojo »iznajdbo«, a v Milanu je zabredel v tako dnevno stisko, da ni mogel poravnati računa v hotelu. Morali so plačevati zanj prijatelji in znanci.

Gligorin je znal pridobiti za svojo stvar tudi strokovne kroge. O tem pričajo posebno njegov nastop v »Aeronautical Engineers-Institutu« v Londonu, kjer je predaval o rotornem letalu pred inženjerji za zračno plovbo. Zbudil je mnogo zanimanja. Iz Anglije se je mož podal v Nemčijo, kjer je nastopil v Monakovem. Predaval je tamkaj o svojem izumu s pomočjo skioptičnih slik. Za njegovo predavanje je bilo zanimanje tako veliko, da sta ga posetila celo pruski princ Henrik ter profesor Pranti, voditelj aeronavtičnega poskuševališča v Göttingenu. Baie se je zanimal za Gligorina tudi dr. Eckener, ki ga je povabil v Ludwigshafnu, ter izumitelj ro-

torne ladje Flettner. Gligorinu so svetovali, naj optira za Nemčijo, da postane nemški državljan, nakar mu bo mogoče uresničiti lepe načrte.

Gligorin je vse to poslušal, končno pa je iz Monakovega — izginil. Njegova odsotnost je najprej osupnila hotelirja, potem pa še ostale znanke in obudovalce njegovih idej. V hotelu je namreč ostavil dolg in tudi prijateljem ni vrnil posojil, katere so mu zaupali v dobri veri. Začele so deževati prijave. Policija je prejela tudi ovadbe nekaterih tvrdk, katere je Gligorin oškodoval

Florida, ameriško zimsko letovišče.

Škofi zoper žensko telovadbo

Škofijski ordinarijat v Lincu je te dni izdal okrožnico, v kateri je zavzel strogo stališče napram ženski telovadbi. Že prej enkrat je ordinarijat izjavil, da se ne more strinjati z načeli, ki veljajo dandanes za telovadbo pri ženskem spolu. Sedaj je škof ponovil svojo sodbo, da je ženska telovadba dostojna in torej dovoljena samo v tistih primerih, kjer telovadbo ženske ločeno in kjer poučujejo telovadbo ženske osebe.

Ordinarijat povdarja, da stoji strogo na stališču ločene telovadbe. Upira se dalje vsakemu telovadnemu poskusu, ki stremi za tem, da zanese v telovadno dvorano nedostojnost, med katere šteje škofija zlasti telovadbo v plavalnem kostumu. Še bolj nasproten je ordinarijat telovadbi brez obleke, ker je prepričan, da vodi ta kult nazaj k paganstvu.

Škofija v Lincu tudi zastopa princip, da smejo deklice telovaditi samo v zaprtih prostorih, v dvoranah ali pa na prostem, samo če javnost nima dostopa. Končno poudarja okrožnica, da vpliva telovadba v visoki meri na navedenost, radi česar je potrebno, da se revidirajo vsa načela, ki so bila v tozadevni praksi do danes.

Razprava proti Collarichu

Bandit, njegov tekmelec v ljubezni in novinar.

Collaricheva kri se je po zadnjih burjih nastopih v sodni dvorani puljskega sodišča zopet pomirila. Bandit je vnovič dobil volje, se smeje in grohota ter z velikim zanimanjem sledi obravnavi.

Sodišče je zaslišalo sedaj pričjo Viljema Sparizze, bivšega ljubimca Collaricheve ljubice, Antonije Leghisse. Sparizza je imel v Collarichu nevarnega tekmečka. Z Leghissom sta se seznanila na neki plesni zabavi. Postala sta prijatelja, toda njuno ljubezensko idilo je hvalil bandit Collarich, ki mu ni nič kaj rad prizanašal s kľufutami. Parkrat jo je Sparizza izkupil na ta način, ker je ljubimkval z Leghissom, katero je Collarich smatral za svojo. Nekeč ga je postavil celo pred odločitev, kakšno na ljubico obeh: »Ali jo vzemi ti, ali pa jo pusti meni!« Seveda je Sparizza na te besede molčal, ker je bil v strahu za svojo kožo.

Collarich je imel eakrat opraviti tudi z novinarji. Seveda, saj so baš oni napravili iz njega junaka dneva! Dne 30. avgusta 1923 se je oglasil v uredniških prostorih puljskega lista »Azione« močan in čokati mlad človek. Vprašal je po reporterju. Ko sta se srečala, je prosil, naj ga odvede v posebno sobo, kjer bosta na varnem. Reporter je ugodil njegovi želji. Collarich se mu je brez ovinkov razodel. Vprašal je reporterja: »Ali veste, kdo sem?« Reporter je vprašanje zanikal, nakar je bandit imenoval svoje ime. Seveda ni pričakoval takega razodetja, zato je kar lepo mirno in kratko poslušal bandita, ki se mu je izpovedoval. Ko je končal, je velel Collarich ostati reporterju pri oknu, dokler mu ne izgine izpred oči. Reporter, ki ne bi imel rad opraviti z razbojnikom, ga je ubogal in je storil, kakor je obljubil.

Collarich je povedal reporterju, da je res izvršil par zločinov. Obžaloval je nekatera dejanja, pripovedovanje pa je zaključil z opazko, da pojde v Rusijo. Povedal je tudi, da zahaja stalno v cirkus in da je pred kratkim prisostvoval veslaškim tekmam v Porčču.

Pozneje sta se z banditom srečala še enkrat — na predvečer nekega novega Collarichevega umora. Collarich in njegov tovariš Jukovac sta šla po ulici in zadržala reporterja. Spremila sta ga domov in bandit je skušal izpuliti novi-

in katere so naznanile oblastim, da jim je poveril denar.

Tiralica je šla po svetu in je prišla končno v Stuttgart, kjer je Gligorin hotel predavati o svojem izumu ter nabirati denar za svojo ekspedicijo. Predno pa je začel delovati, so ga policijski organi ustavili in odpeljali v ječo. Preiskava bo pokazala, v koliko je Gligorin »izumitelj« in v koliko slepar, kateremu ne gre zaupati niti vinarja. Gligorinova aretacija je vzbudila v vseh krogih veliko pozornost. Usoda »izumitelja« je s tem brzkone zapečaten.

Polet Karla Habsburga iz Švice na Madžarsko

Ob četrti obletnici tragične avanture poslednjega Habsburga.

Napisal pilot stotnik Ors Fekete.

Copyright by Kronos Vienna

Mister Hoyt leti v Ženevo.

Ves ta čas nismo videli niti kralja niti koga drugega iz njegovega spremstva. Navodila nam je dajal in naša poročila je posredoval g. konzul Fischer von Ankern, s katerim nas je seznanil naš skrivnostni prijatelj iz hotela. Se, ko so bile naše priprave v polnem teku, smo se sešli z legacijem svetnikom v Borovicizenyem, ki je z nami pretresal ostale podrobnosti.

Z njim smo se sporazumeli, da prispe kraljev avtomobil točno ob 11. uri 45 minut na letališče. Določeno je bilo, da se ustavi vozilo poleg lope, tako da bo kralj lahko prestopil naravnost iz avtomobila v lealo. Na ta način bi ostal kolikor mogoče neopažen.

Vožnja na letališče pa tudi ni bila kar tako. Obe kraljevi vozili sta namreč bili v Švici tako znani, da je bilo v njih nemogoče prispeti neopaženo na aerodrom. Bilo je torej treba najprej preskrbeti nov avtomobil.

Nadaljna ovira je bila ta, da je bila kraljeva družina baš tisti čas pod strogim nadzorstvom. Madžarska vlada je sporočila v Švico, da pripravljajo boljševiki atentat na Habsburgovce. Da bi ne prišlo do tega, je bil gradšč Herterstein dobro zastražen. Zandarmeriji v tamošnji okolici je bilo ukazano, naj poostri svojo varnostno službo.

Odhod iz Hertersteina se je moral izvršiti pod pretezo dnevnega izleta v enem izmed obeh kraljevih avtomobilov. Medpotoma je bilo sklenjeno, da prestopijo potniki v drug avtomobil, s katerim se odpeljejo na letališče.

G. von Borovicizeny nam je povedal, da se udeleži vožnje tudi Nj. Vel. kraljica Zita. Ta vest nas je spravila iz ravnotežja, kajti na to nismo bili pripravljeni. Upirali smo se temu, kajti tega smo se dobro zavedali, podjetje je bilo nekoliko preveč pustolovskega značaja, da bi se ga lahko udeležila tudi ženska Polet čez Alpe je bil težaven in morali smo biti pripravljeni na vse eventualnosti. Treba je bilo misliti celo na to, da se bo moro moral spustiti na tla. Kaj naj v tem primeru napravimo s kraljico? Sporočili smo ji naše pomisleke ter smo jo prosili, naj ostane pri otrokih, ki bodo gotovo nujno potrebovali mater, če se naše podjetje ne posreči. Kraljica pa se ni vdala. Odgovorila nam je potom v Borovicizenyja, da čeprav bi bila kot mati potrebna otrokom, je njeno mesto vendar predvsem poleg kralja, kateremu je žena.

Kaj smo hoteli storiti drugega, kot sprijazniti se s tisto mislijo ter upati, da bo vsaj motor deloval brezhibno.

20. oktober, dan poleta. Srce mi je utripalo burneje kakor običajno in nekoliko razburjenja sta kazala tudi prijatelj Alexaj in Zimmermann. To lahko mirno priznam, kajti zadnja polovica ure pred startom je bila zelo kritična. Ob enajstih so pridni nemški monterji potegnili letalo iz lope ter ga pripravili za polet. Napolnili so potrebne dele z bencinom, pravzaprav z benzolom in oljem, očistili so vžigalnice ter pogнали motor, da se nekoliko ogreje.

Megla ni bila poslušna našim željam. Po vseh pravilih bi se že bila morala razklati, a to se ni zgodilo. Sicer pa nam to ni povzročalo največje skrbi. Končno smo smeli riskirati, da poletimo skozi meglo, kajti njena plast ni bila posebno močna, o čemer je pričalo solnce, katero je sijalo skozi njo kakor skozi vodo. Nad meglo pa bi se lahko ravnali po kompasu, a tudi iz megle štrleči vršaci gora zadoščajo za orijentacijo letalcu. Nekaj drugega je bilo, kar nam je bilo glavno.

Medtem ko so si dajali monterji opravka z letalom se nam je približal švicarski častnik. Začel se je zanimati za stvar, katero je gotovo že tisočkrat videl. Preklinjal sem ga na tihem. A uspeh mojega gneva je bil samo ta, da je prišel kmalu še en oficir in potem še eden, dokler se jih ni končno nabralo sedem, katere sem gledal kot sedem zlodjev. Kadili so cigarete in nas opazovali — pet minut, deset minut, — čez dvajset minut je eden izmed njih sedel na tla in sledil mi je še eden. Zazebelo me je. Bral sem oficirjem z obrazov, da bodo vztrajali do starta ali pa do katastrofe, ki se je bližala z naglimi koraki, kajti ura se je pomikala proti enajstim in 45 minut. To so bile minute pravcate nesigurnosti. Saj ni bilo izključeno, da se je že razvedelo za naš našt in da so bili častniki poslani, da preprečijo naš polet.

Sum je bil tembolj upravičen, ker je par dni pred tem poročala beograjska »Politika« in poleg nje neki praški list iz »Zanesljivega vira«, da se na Madžarskem pripravljajo puč in da se pripelje kralj Karol z letalom v Sopronj. Zvezni svetnik Motta je na podlagi teh vesti vprašal v Hertersteini, koliko resnice je na teh in sličnih govoricah. Odgovor so mu dali še preden sva midva s tovarštem prišla v Švico, pred kakimi desetimi dnevi.

Vse to je v naju dvih vzbujalo nezaupanje, kajti če so res prihajale v javnost take netočne vesti, bi se bile mesto njih lahko raznesle tudi druge, konkretne, katere so morda oblasti izvahale.

A čeprav se niso zbrali častniki na ukaz od zgoraj, ampak le slučajno, iz gole radovednosti, nas je vendarle navdajal strah, da bi navzven lahko spoznali kralja, nakar bi se vse skupaj izjalovilo.

Priznati moram, da sem bil zelo redko beseden.

Točno ob enajstih in 45 minut je pridrdal avtomobil na letališče. Od daleč sem spoznal g. v. Borovicizenyja, ki je izstopil in plačal dva franka za vsakega potnika. Potem je privozil avtomobil še bližje. Napetost je dosegla višek, srca so nam močno utripala.

Začel sem šteti sekunde, ena, dve, tri, štiri — moj Bog, — izbruhne katastrofa! Toda glej, oficirji se sploh ne zmenijo za avtomobil in so torej le slučajno tu. Prav je, da se ljudje včasih zanimajo na letališču za Američane, ki žele gledati za svoje dobre dolarje Švico iz višine!

Treba je bilo hitro obvladati položaj. S pokliki: »Bon jour madame, bon jour monsieur!« smo odhiteli proti avtomobilu, poljubili kraljico roko in pozdravili kralja tako naravno, kakor da smo si že davni znanci. Govorili smo o krasnem letalu, o vremenu, ki je obetalo postati lepo in med to mlavtjivo besed je zavzel vsak svoje mesto.

Kralj je bil oblečen v usnat plašč, na glavi je imel avtomobilistično čepico. V naočnikih ga je bilo res težko spoznati. Kraljica je nosila angleško potno obleko, obraz ji je pokrival gost pajčolan.

Mesto prtljage sta imela s seboj le malo torbico in toplo ruto. Z ostalo prtljago, ki je vsekakor obsegala le najnujnejše potrebe, ščine, je odpotovala pred dvema dneva iz Švice v Sopronj ga. Borovicizenyja in bilo je dogovorjeno, da se dama tamkaj snide s kraljem in kraljico.

Bili smo že pripravljeni na start, ko se je pojavil monter, ki je zahteval, da se vpišemo v letalsko knjigo. Zavrniti ga nisem mogel. Da ne bo nepotrebne pozornosti, je bilo treba še to urediti. To pa nam je bilo po drugi strani dobrodošlo, kajti če se ne vrnemo v par urah, bodo domnevali, da se nam je pripetila nezgoda in nas bodo začeli iskati na podlagi podatkov, ki so zabeleženi v letalski knjigi. Če bi pa bili iz kakršnihkoli razlogov prisiljeni prekiniti vožnjo, bi to skušali storiti, v kolikor bi bilo tehnično izvedljivo, na švicarskih tleh, a seveda ne na letališču v Dübendorfu, marveč kje v njegovi bližini. Tam bi zopet skušali dobiti kraljev avtomobil. V tem primeru bi cela stvar izgledala čisto nedolžno. Nič ne bi verjel ali slutil, da je kralj v letalu in kralj bi se isti večer vrnil v Herterstein.

Torej brž sem z imeni! Vpisal sem kralja in kraljico v spomin na neko prijetno ameriško damo za mistra Hoyta in mrs. Hoytovo, von Borovicizenyja pa sem krstil za Brownja, kakor sem se večkrat imenoval sam. Ta imena najbrže še danes stoji kot zgodovinska priča v letalski knjižnici družbe »Ad Astra« poleg podpisov, katere sem ponaredil. Na izkaznici namreč stoji tiskana izjava, da ne bo zahteval potnik od družbe nobene odškodnine za slučaj nezgode. Ta podpis je bilo vedar težko zahtevati od kralja in kraljice, kajti moral bi jima bil najprej povedati, kako se pišeta ... Zategadelj sem se poslužil falsifikata in upam, da mi svet tega ne bo zameril.

Kljub navidezni mirnosti pa se je vseh nas polasčala nervoznost. Treba je pomisliti na to, da sta kralj in kraljica sedela prvič v letalu in da ju je vrhu vsega navdajala resna skrb za politično dalekosežnost koraka, katerega sta podvzela. Z dejstvo samo, da sta bila prvič v zrakoplovu, ju je moralo razburjati. Poleg tega pa pomislimo še na švicarske oficirje, neznane monterje, na Zimmermann, Alexaya in mene, ki smo jima končno bili tudi neznanji ... In vedli smo se tako neprisiljeno! Kraljico smo kratko imenovali »milostivo«, kralja pa »mistra Hoyta« in v neizvestnosti smo mogoče govorili vsakojake brezmiselnosti, katere si je bilo težko razložiti.

Imeli pa nismo prav res nič časa razmišljati o tem, da stojimo v tem hipu pred našim kraljem. Čuvstev, ki so nas navdajala v vojni, če smo prejimali kako odlikovanje iz kraljevih rok, se zdaj nismo mogli zavedati; zdaj je prišla druga ura, treba je bilo delati, ne razmišljati.

Razdelili smo si prostore. V kabino sta stopila kralj in kraljica, legacijski svetnik v. Borovicizeny (to so bili naši trije Američani) ter prijatelj Alexaj, ki je držal v rokah ogromno karto, katere pa je segala samo do Linca. Od tam naprej smo hoteli poskusiti srečo brez karte. V oddelku za pilota sva imela prostor Zimmermann in jaz.

Soferju smo naročili glasno — tako glasno, da so nas morali slišati švicarski oficirji —, da mora biti ob štirih zopet na mestu. A sofer, ki seveda ni bil sofer, vsaj ne poklicni sofer, se je kajpada čval pojaviti se zopet ob štirih popoldne na letališču. Ob tem času, mislim, je bil že davno čez mejo.

S tem je bilo vse urejeno. Motor se je začel hrupno obračati pred zadnjim poskusnim zaletom.

Pridni švicarski oficirji so še vedno stali tam kjer poprej in niso slutili ničesar. Utegnem si predstavljati, kako jih je grizlo naslednji dan, ko so izvedeli resnico ...

Startno osobe da znamenje: Kvišku! Zimmermann se čuti že popolnoma sigurnega in odrdi po predpisih še do oficijelne startne goro prostora, kjer zabeleži startni mojster številko letala, število pasażirjev in čas odhoda — kajti red je potreben, tako se glasi Zimmermannova sodba. Potem izpusti plin in po ponovnem kratkem zaletu smo v zraku.

Mislil, da smo ta hip vsi, kar nas je bilo, globoko zadihali, čeprav smo imeli pred seboj še največji del poleta.

Da bi premočli opazovalce na letališču, smo dvakrat obkrožili aerodrom, da smo dosegli potrebno višino, potem pa smo krenili proti Ženevi. Šele potem, ko nas niso več mogli doseči pogledi radovednecev, ko smo imeli pod nami goste, lepe megle, smo naravnali kurz v vzhodno smer. (Dolge.)

Na splošno zahtevo pride v kratkem

Amundsenov polet na Sev. tečaj
v kinu »Dvor«

Boljših in cenejših

raglanov, zimskih sukenj in površnikov, od onih, ki jih ima v zalogi tvrdka Drago Schwab, Ljubljana

ni dobiti.

Gospodarstvo

Anketa o položaju mlinarske industrije

V ponedeljek se je vršila v Mariboru na poziv Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani konferenca o položaju mlinarske industrije v mariborski oblasti, po železniški tarifni reformi. Zborovanje je otvoril zbornični svetnik g. Jakob Zadravec kot sklicatelj, ki je v svojem poročilu očitati glavne akcije zbornice za omiljenje krize naše mlinarske industrije. V imenu zborovalcev je izjavil zbornični svetnik, da je bila kljub hudemu odporu mlinarskih veleprodaj v Vojvodini v novo lokalno tarifo sprejeta posebna ugodnostna tarifa za dovoz žita v mline.

Nato je zbornični tajnik Ivan Mohorič podal izčrpen referat o ugodnostih nove tarife za mlinarsko industrijo v Sloveniji, kakor tudi o pridobitvah regulacije tarif za naše gospodarske kroge in obrazložil pogoje in predpise za uporabo izjemne tarife št. 34 za dovoz žita v mline. Pri razpravi, ki se je razvila k poročilu, se je predlagalo razširjenje postojne tarife na postaje Pesnica in Rače-Fram, kakor tudi druge postaje, ki v sedanji tarifi še niso obsežene, od katerih se nahajajo trgovski mlinci (Murska Sobota, Prevalje etc.). Zbornični tajnik je opozarjal na veliko nezadovoljstvo vojudinske mlinarske industrije proti tej tarifi ter na njih akcijo, da se te ugodnosti za naše mline ukine. O tarifnih predložitvah se je sklenilo dostaviti vsem trgovskim mlinom podrobne informacije.

Obširno se je razmotrivalo določbo št. 86 točka 5 obratnega pravilnika, ki je za mlinarsko industrijo v Sloveniji nesprejemljiva, ker odreja, da ne nosi železnica nikake odgovornosti za primanjkljaj in poškodovanje pošiljav žita, ki so bile oddane prevozu a la rinfusa. Interesenti so navajali troke izkušnje, ki jih imajo v tem oziru in povdarjali, da je dostavljanje vreč dobaviteljem žita v Vojvodini tako težavno, da praktično za žitno trgovino ne pride v poštev. Sklenilo se je, naprositi zbornico, da deluje na to, da prevzame železnica tudi za primanjkljaje pri rinfusa-pošiljavah odgovornost za izgube preko 1 %.

Z ozirom na zboljšanje transportnih razmer se je končno predlagalo naprositi ministrstvo saobraćaja, da izvede popolno likvidacijo dodatnih dobavnih rokov, kakor tudi, da se znižajo nekatere nove pristojbine glede dostavitve blaga na industrijske trole, ter da revizirajo navedbo glede stopnje in skrajšanih razkladalnih rokov.

Končno se je razpravljalo še o zahtevah mlinarske industrije sprito bodi žitnih trgovskih pogodb in naše carinske politike. Zbornica bo v zadevi nadaljevala pismeno anketo in nato meseca novembra sklicala ponoven sestanek zastopnikov mlinarske industrije.

Tržna poročila

Zagrebski tedenski sejem (14. t. m.)
Dogan v splošnem dober. Za boljšimi volji je bilo večje povpraševanje, zaradi česar so jim cene nekoliko poskočile. Cene svinjam so padle za 0,50—1 Din. a teletem in mladi živini za 1 Din pri kg. Tujih trgovcev ni bilo, le domači izvozniki so kupovali živino za Avstrijo. Notirajo za kg žive teže: voli I. 10,50—11,50, II. 8,50—9,50, III. 7—8,50, bosanski voli I. 10—11, II. 7,75—8,50, III. 5,50—6,50, krave I. 8—9, II. 6,50—7, III. 2,50—3,50, bosanske krave I. 6—7, II. 4—5,50, junice I. 8—9, II. 7—7,50, junice I. 11—12, II. 9,50—10, teleta 13—14 (zaklana 18—20), svinje domače mesne 14—15, pitane 17—17,50, sremške 17—18 Din. Krma: navadna detelja in lucerna 80—100, seno I. 75—100, II. 50—75, stisnjeno 80—90, otava 90—115 Din za 100 kilogramov.

Dunajski borza za kmetijske produkte (13. oktobra.) Promet zelo miren. Kupuje se splošno le blago, ki služi za kritje najnujnejših potrebščin. Toda tudi imetelji blaga so zelo rezervirani. V cenah ni posebnih sprememb. Notirajo v šilingih za 100 kg vključno blagovnoprometni davek brez carine na deželo: pšenica: domača 37—38,50, madžarska s Potisja 41,50 do 43; ječmen: domači 35—41; turščica: 29,25—30,25; oves: domači 28,50 do 30,50.

Dunajski svinjski sejem (13. oktobra.)
Dogan 15,202 komada; od tega iz Jugoslavije 1161. Tendence je bila zelo mila. Cene so padle za 20 do 25 grošev pri kg. Notirajo za kg žive teže: debele svinje I. 2,35—2,45 (izjemno 2,50), srednjetele 2,20—2,40, kmetijske 2,10—2,40, stare 2—2,20, mesne 1,75—2,35 (2,40) šilinga.

Vprašanje reforme neposrednih davkov
Časopisnim vestem iz Beograda, da se nahaja načrt zakona o neposrednih davkih že v tisku in da bo v najkrajšem času predložen Narodni skupščini, tako da bo zakon mogel stopiti v veljavo že 1. januarja 1926, naši gospodarstveniki krogi ne verjamejo prav, češ, da so to le tolažilne vesti za preobremenjene davkoplačevalce. Tudi si ne obetajo mnogo od izenačenja, kajti sedanje enotno pobiranje davka na poslovni promet je pokazalo v raznih pokrajinah različne rezultate. Iz številnih o pobiranih davkih se da sklepati, da se je ta davek pobiral v Sloveniji z mnogo večjo doslednostjo kakor drugod. Zato ni potreben le enoten zakon, nego tudi enakomerno izvajanje davčnega zakona.

Pomen čiljskega solitra za vrtnarstvo.
To slovensko knjižico je ravnokar izdala Delegacija čiljskega solitra v Beogradu. Spis bo dobro došel vsem kmetovalcem, vrtnar-

jem in onim, ki se količkaj pečajo z vrtnarstvom in cveticami. V njej so kratka navodila za gnojenje posameznih rastlin s čiljskim solitrom in drugimi gnojili. Tako se lahko vsak natančno pouči, kako in kdaj mora gnojiti k sadnemu drevu, raznemu grmičevju, vrtnicam, vinski trti, korenju, repi, pesi, zelju, krompirju, kumaram, solati in drugim zelenjavi, vrtnim cveticam, cveticam lončnicam itd. Zelo priporočljivo je, da jo prečita vsak kmetovalec ter vsak ljubitelj rastlin, in to tembolj, ker lo na željo dobi brezplačno. Oglasiti se mu je samo pismeno na naslov Poddelegacija proizvajalcev čiljskega solitra v Ljubljani, Gruberjevo nabr. št. 16., ki mu na željo brezplačno dopiše tudi še druge kmetijske knjižice bodisi v slovenskem ali srbohrvatskem narečju, ki jih je izdala delegacija.

Dohodki glavnih carinarnic so znašali
v zadnjih 10 dneh septembra t. l. 77.030.325 dinarjev. Največ dohodkov je zabeležila carinarnica Beograd-Sava, in sicer 13.138.123; njej sledi: Zagreb-juzni kolodvor 11.048.186, Beograd-železniška postaja 8.859.598, Ljubljana 6.749.767, Maribor 4.380.770, Novi Sad 3.523.763, Subotica 3.362.387, Zagreb-pošta 2.485.029, Sarajevo 2.366.962 Din itd. Med ostalimi carinarnicami omenjamo še naslednje iz Slovenije: Jesenje 589.802, Rakek 152.630 in Dravograd 109.638 Din. Od aprila do konca septembra t. l. so znašali carinski dohodki 1.049.548.254 Din napram 847 milijonov 408.384 Din v enakem času prošlega leta.

Vprašanje sanacije bosanske lesne industrije. Kakor poročajo iz Beograda, se je v Bosni započela akcija za saniranje tamšnje lesne industrije. Bosanski industriji so predlagali, da osnuje prodajna centrala, v kateri bi bili organizirani vsi producenti iz Bosne in Hercegovine ter eventualno iz cele države. Minister za šume in rudnike je odredil, da se to vprašanje v tem pravcu ventilira v sporazumu z interesiranimi krogi. Razen tega se želi, da se v tem vprašanju angažirata tudi finančni in prometni minister, ker bi sicer le delo ministra za šume in rudnike okrog sanacije lesne industrije bilo brezuspešno.

Vprašanje zaštite našega premoga. Na konferenci članov Udruga rudarskih podjetnikov, ki se je nedavno vršila, se je sklenilo, da se od vlade odločno zahteva zaščita domače premogovne industrije. Predvsem se zahteva revizija zaščitne cene in olajšave za prevoz.

Popravljeni vagoni. Iz Beograda poročajo, da bo v kratkem dana v promet se ena partija vagonov, ki so bili popravljeni v naši državi. Vagoni so večinoma tovorni. Pokvarjeni vagoni, ki se nahajajo na različnih postajah bodo izročeni v popravilo.

Blagovna borza v Somboru. Seznam članov uprave in izvoljenih sodnikov borze v Somboru je interesentom v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani med uradnimi urami na vpogled.

Inozemsko posojilo za vojvodinska mesta. Zveza vojvodinskih mest se nahaja že dalje časa v stikih z neko ameriško skupino glede sklenitve posojila. Zadeva je dospele že tako daleč, da se med obema skupinama vršila pogajanja v Beogradu. Kolikor je znano, zahteva Subotica posojilo 100 milijonov, Veliki Bečkerak 40 milijonov Din, kateri svoti bi se uporabili za mestna podjetja. Skupina, ki je pripravljena dati denar, zahteva, da se ji ta podjetja za določeno število let prepuste v eksploatacijo.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 20. t. m. ponudbe za dobavo različnih jeklenih kroglic: do 23. t. m. ponudbe za dobavo špihalnih vzmeti: do 26. t. m. pa za dobavo spiralnih cevi. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 2. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave 2 lokomobil; pri direkciji državnih železnic v Sarajevu pa glede dobave maslinih in asbestnih plošč; 3. novembra pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 300.000 kg ovsa; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave cilindrskega in vulkanskega olja; pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave sestavnih delov lomljenega materiala (pralno milo, čistilo za čevlje in kovine, držaji za lopate in sekire, steklen papir, kreda, kristalna soda, vazelin, topljen goveji los itd.); pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave električnega materiala in električnih žarnic; 4. novembra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave sestavnih delov lomljenega kamna in gramoza; glede dobave raznega železa; 4. novembra pri direkciji državnih železnic v Subotici glede dobave raznega materiala (platneni papir, barvni trakovi, tiskarske barve, svinčniki in pisarniški material itd.); pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave spojin delov za parno kurjavo vagonov in 4500 komadov gumijevih cevi; 5. novembra pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega železa; 7. novembra pri direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave klorovodne kisline in barv; pri direkciji državnih železnic v Ljubljani glede dobave 200 ton plinskega koksa za kovaške svrhe; pri direkciji državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega stekla; pri Upravi barutane v Kamniku glede dobave materiala za armiranje hrastovih kadi. — Predmetni oglasi so v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Prodaja starih sodov. Direkcija državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 3. novembra licitacijo za prodajo 500 komadov starih lesenih sodov. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Prodaja starih tračnic, stare pločvine
in starega železa. Direkcija državnih železnic v Zagrebu razpisuje za dan 6. novembra

ofertalno licitacijo za prodajo starih tračnic stare pločvine in starega železa. Predmetni oglas je v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

Mednarodna konferenca o ureditvi prometnih prilik v Srednji Evropi. Na inicijativo češkoslovaške delegata poslanika Verke je narodno-gospodarska komisija Zveze narodov sprejela predlog, naj se skliče mednarodni kongres o ureditvi prometnih, posebno železniških prilik v srednjeevropskih državah. Kdaj naj se konferenca skliče, še ni določeno.

Ukinitev maksimalnih cen piva v Češkoslovaški. Kakor poročajo iz Prage, so se ukinile maksimalne cene piva. Ta ukrep se je izvršil glede na nazadovanje cen jedmnu in na predpostavki, da bodo pivovarne v svobodni konkurenci ne samo zboljšale kakovost piva temveč tudi znižale dosedanje cene. Zastopniki pivovarne in gostničarje so na sestanku izjavili, da sedanjih cen ne nameravajo povzrati.

Tržne cene na praškem trgu. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani dobiva od Generalnega konzulata SHS v Pragi poročila o tržnih cenah. Poročila so interesentom v zbornični pisarni med uradnimi urami na vpogled.

Evropska sladkorna nadprodukcija. Evropska produkcija sladkorja v kampanji 1925-26 se cenl na 7.650.000 ton napram 7 milijonov 077.000 tonam v kampanji 1924-25. Cenitev za letošnje kampanjo gotovo še ni povsem zanesljiva, vendar je verjetno, da se ne bo mnogo spremenila. Te visoke številke na tržiščih niso povsem porazno vplivale, čemur vzrok je v tem, da ruskega ne pričakujejo na mednarodna tržišča, dasi znaša cenitev za Rusijo v tej kampanji 950.000 ton (v prošli kampanji 460.000 ton). Misli se, da bo uvoz sladkorja v Rusijo še kljub temu precejšen. V naši državi se letos cenl višek na okrog 3700 vagonov.

Madžarski izvoz preko Reke. Na Reki se bo vršila v kratkem konferenca med italijanskimi in madžarskimi delegati, ki se bodo pogajali za sklenitev pogodbe o madžarskem izvozu preko reškega mostanišča.

Poljski sladkorni izvoz v Rusijo. Tekom prošle sladkorne kampanje je Poljska izvozila v Rusijo 15.000 ton sladkorja. Kakor se zadržuje, bo izvoz poljskega sladkorja v Rusijo tudi v tej kampanji precejšen, čeprav računa Rusija z obilno produkcijo v lastni državi.

Ameriško zanimanje za bolgarsko rožnato olje. Iz Sofije poročajo: Razni inozemski trgovci, predvsem ameriški tvorničari prijemov, pokazujejo veliko zanimanje za letošnje bolgarsko produkco rožnatega olja. Neka ameriška tvrdka želi kupiti ves pridelek rožnatega olja v kasniškem okraju.

Borze

14. oktobra.

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepih kupcijski zaključki.) **Vrednote:** Investicijsko posojilo 76—0, zastavni listi Kranjske deželne banke 20—24, kom. zadolžnice Kranjske deželne banke 20—24, Celjska posojilnica 201—205, Ljubljanska kreditna 220—0, Merkantila 100—104, Praštediona 970—0, Kreditni zavod 175—185, Strojne tovarne 125—126 (125), Trbovlje 340—0, Vevče 120—0, Stavb na družba 165—180, Seštr 130—146. — **Blago:** les: frizl od 4—10 cm, od 25—60 cm, fco me'a 0—1280; janski les po uzaneah Ljubljanske borze, fco nakladalna postaja, 3 vagoni 170—170, (170); hrastovi hlodi od 30 cm prem., od 2,50 dolž., I. II. fco nakl. postaja 0—480; poljski pridelek: pšenica domača, fco Ljubljana 260—0; turščica: stara, fco slavonska postaja 0—185, v storžih, par. slav. post. 0—75, nova, okt., nov., dec. 100% kase pri sklepu, par. slav. post. 0—122,50, fižol: mardolon, netto fco Ljubljana 285—0, prepečlar, netto fco Ljubljana 320—0, ribičari, netto fco Ljubljana 300—0, bel, b/n, fco Postojna tranz. 0—300.

ZAGREB. V bančnih papirjih je bila tendenca nekoliko slabša, kar se je odrazilo v nadaljnjem oslabitvi tečajev. Pri industrijskih papirjih je prišlo do zaključka samo v Slavoniji in Šeceranji po nespremenjenih tečajih. Promet v Vojni škodi je bil slab. Ponudba, predvsem za bližje termine, je bila obilna. Tečaj je ostal nespremenjen. Kakor se domneva, bo začel ponovno naraščati, ker baje finančno ministrstvo pripravila ukrepe za okrepitev teža papirja. — Dinar je v Curihu za malenkost poskočil. Zato je tudi zagrebško devizno tržišče poslovalo z zelo slabo tendenco za vse devize. Močna ponudba je za malenkost oslabila tečaje. Močnejše je padla deviza na Italijo, ki je mednarodno slaba. Narodna banka je kupila manjše količine blaga na Švico. Blaga dovoli. Promet je znašal okrog 9,4 milijona dinarjev. Notirale so devize: Dunaj 787,85—797,85, Berlin 1.333—1.343, Italija izplačilo 219,92—222,32, London izplačilo 271,11—273,11, Newyork ček 55,87 in ena četrtinka do 56,57 in ena četrtinka, Pariz 253,5—257,5, Praga 165,85—167,85, Švica 1081,3—1089,3; valute: dolar 55,19—55,79, avstrijski šiling 788—798; elektri: bančni: Eskomptna 127—128,5, Poljudjelska 21—22, Kreditna za greb 133—135, Hipo 72,5—73, Jugo 110—111, Ljubljanska kreditna 225—0, Obrtna 82,5—85, Praštediona 962,5—967, Slavenska 49—50; industrijski: Sečera 500—510, Isis 66—68, Slaveks 120—138, Slavonija 51—52, Trbovlje 340—350, Vevče 120—0, državni: Investicijsko 76, agrarne 49,5, Vojska škoda, promptna 331,5—332,5, za oktober 332,5—334, za november 333—336.

CURIH. Beograd 9,20, Berlin 123,45, Newyork 518,75, London 25,105, Pariz 23,45, Milan 20,40, Praga 15,35, Budimpešta 0,007260, Bukarešta 2,50, Sofija 3,775, Varšava 85, Dunaj 73,10.

TRST: valute: dinarji 44,65—45,50, avstrijski šilingi 350—360, dolarji 25,30 do 25,50, 20 zlatih frankov 95—99.

SENZACIJA SEZIJE 1925./26. S filmskim aparatom okrog sveta!

PRIDE V KINO IDEAL

DUNAJ Beograd 12.5975 — 12.6375, Berlin 168,70 — 169,30, London 34,3125 do 34,4125, Milan 27,78 — 27,90, Newyork 708,55 — 711,05, Curih 135,10 — 137,10; dinarji 12,57 — 12,63.

PRAGA, Beograd 60,225, Berlin 804,50, Curih 651,75, London 163,40, Newyork 33,75, Dunaj 4,77625.

BERLIN, Beograd 7,455, London 20,308, Newyork 4,195, Curih 80,85, Dunaj 59,13.

LONDON, (popoldne) Beograd 27,3, Newyork 484,12 in pol, Italija 123, Dunaj 34,35, Švica 25,10.

NEWYORK (zaključno 13. t. m.) Beograd 1,78 in ena četrtinka, London 4,84 in ena osminka, Italija 3,95, Dunaj 14, Švica 19,28.

Sport

Službene objave LHP

(Iz seje upr. odb. 12. oktobra 1925.)

Za zavezne sodnike so položili gl. dopisa JHS-a v Ljubljani, teoretske izpite gg. Danilo Pahor in Miroslav Vončina, praktične izpite gg. Savo Sancin, Ivan Baltesar in Danilo Pahor.

Naroča se vsem gg. sodnikom, da morajo v smislu sklepa JHS napraviti o vsaki tekmi 2 referata, od katerih je poslati en izvod pristojnemu Podsavezu, drugi pa JHS in izpolniti na kratko rubriko: »Tek igre. Verificira se prvenstvena tekma Atena-Primorje dne 11. oktobra z 1:1 za Ateno. Verificirane so s pravom nastopa kot sledi: za S. K. Ilirijo: Milena Jermol 9,8, Jelka Tratinik, Anica Cerkevnik, Silva Ozebek 13,8, Vilma Kožeglj 17,9, Rozi Rihar, Sonja Ferjančič, Vanda Traun 24,9.

Za T. K. D. Atena: Ida Jenko 6,8, Ksenija Doberlet, Klara Godler 10,9, Marica Cimperman 3,10.

Za A. S. K. Primorje: Vida Jančigaj, Ivana Vidic, Mace Burger, 27,8, Vera Regally, Vika Jančigaj, Julija Modic 10,9, Marija Kump, Paula Sever, Marija Krish 17,9, Vera Pirc 24,9, Francka Prekuh 3,10. Za S. K. Mura Murska Sobota — Pauli Sočič 9,8.

Za S. D. Rapid, Maribor: Erna Birgmaier, Willy Monderer, Inge Zirngast, Luise Eisenmann, Erika Budeschinsky, Mitzl Robaus, Mitzl Cutič, Elsa Bubak, Luise Roubiček, Emmi Storch, Emma Lirzer, Grete Meyer, Erna Winter, Mädi Krivec, Henri Stiberegg, Helga Stiger, Idy Hausmaninger, Anny Nonner, Olly Kiffmann, Grete Krivec. Vse 13,8.

Prihodnja seja bo pravočasno objavljena.

Hazena.

Ilirija-Primorje 15 : 0 (10 : 0) kotl 11 : 1.
Včerajšnja prvenstvena hazenska tekma Ilirija : Primorje, ki se je odigrala za jesensko sezono, je končala z zopetno zmago Ilirije v razmerju 15 : 0. Igra je bila vsled nastopihve tem — edcasno zaključena. Ostanek 6 minut se odigra kasneje.

Igra je bila dokaj hitra in živahna, videti je bilo zlasti v prvem polčasu nekaj pravih momentov. V drugem polčasu pa je napadalna vrsta Ilirije popolnoma odpovedala. Igrala je brez vsake kombinacije, omejevala se je le na solo prodore, pri tem pa je izgubila obilo lepih in sigurnih šans, ki bi jih z lepo smiselno kombinacijo lahko »iskoristila. Izvrstna je bila Bernikova na desnem krilu, kateri se ima družina Ilirije zahvaliti, da je zmagala. Mnogo slabša je bila Leganova, kateri dela lovenje žog velike preglavice. Omanova v sredini je bila najslabša moč ilirske družine. Zastreljaja je nebroj krasno pri podanih žog. Obramba s krilsko vrsto je bila na mestu. Vratarica ni imela nikakega posla.

Družina Primorje je pokazala s to igro, da lepo in stalno napreduje, opaža se to

Prevezamo se vsa preoblikovanja in popravila po najnižji ceni v

MODREM SALONU

Z. MAHNIČ - GORJANC

Kopitarjeva ulica 1.

Zaloga vseh vrst najmodernejših klobukov po konkurenčnih cenah.

STRAJN JE GAS

je, da se prepričate, da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato)

ključ

traja kakor štirje pari drugih. Dobivajo se v prodajalnah.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 14. oktobra 1925.

Ljubljana 306 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračn tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblatno 0—10	Padavine mm
Ljubljana . . .	7.	756,7	6,0	brezv.	megla	
Ljubljana . . .	14	752,8	15,2	jug	obl.	
Ljubljana . . .	21.	751,4	8,7	jug	dež	
Zagreb	7.	755,6	5,0	brezv.	pol. obl.	
Beograd	7.	756,4	9,0		jas.	
Dunaj	7.					
Praga	7.	755,0	7,0	jug. zap.	dež	
Inemost	7.					

Solnce vzhaja ob 6 13 zahaja ob 17-18, luna vzhaja ob 1-22 zahaja ob 16-13.

Barometer nižji, temperatura nižja

Dunajska vremenska napoved za četrtek: Slabo vreme, večinoma nejasno, deloma dež, hladno.

Na splošno zahtevo pride v kratkem

Amundsenov polet na Sev. tečaj v kino »Dvor«

predvsem pri vratarici, ki je branila obilo nevarnih strelcov, ter pri kritski vrsti in obrambi. Nasprotno pa je njena napadalna vrsta jako slaba, predvsem obe krili, ki nikakor ne spadata na to mesto, zlasti ne pri tekmah z močnimi nasprotniki. Seortu le so za Ilirijo: Bernik 9, Cman 5, Legan 1. Sodnik g. Sancin dober. Publike skandaložno malo.

Ostanek tekme od 9. oktobra, ki se je odigral kot predigra, je končal z 2 : 0 za Ilirijo, tako da se glasi rezultat tekme za pomladansko sezono 19 : 0 za Ilirijo.

(Seja p. o. z dne 14. X. 1925.)

Vzame se na znanje dopis SK Jadranu SK Ilirije z dne 12. X. 1925 ter se v tem smislu odredi odigranje drugega polčasa prvenstvene tekme med obema kluboma danes v četrtek 15. t. m. ob 16.30 na igrišču ASK Primorje. Službujoča odbornika: g. Kuret (za nadzor na igrišču) in g. Boljevič (za blagajniški nadzor.) Blagajno ima SK Jadran, ki prejme vstopnice na igrišču ob 16. Oba kluba morata določiti po tri reditelje z znaki. Tajnik I.

S. K. Ilirija : S. K. Jadran, Danes, v četrtek, se odigra še drugi polčas prvenstvene tekme, ki je bila dne 27. prejšnjega meseca med S. K. Ilirijo in S. K. Jadranom radi deževnega naliva prekinjena. Že takrat je Jadran pokazal, da je moštvu, ki se mora upoštevati, v tekmi proti Akad. S. K. Primorje pa je prijetno iznenadilo tako, da je pričakovati tudi danes napete borbe in to tembolj, ker se moštvi zavedata, da se igra samo 45 minut, vsled česar bosta dali vse iz sebe, v smislu pravil se mora tekma, odnosno nastavek tekme, odigrati na istem igrišču in pod istim sodnikom kot prvi polčas, torej na igrišču Akad. S. K. Primorje. Pričetek tekme je določen na 16.30. Kljub delavniku se pričakuje precejšen obisk.

Občni zbor J. Z. S. S. se vrši v nedeljo dne 18. t. m. ob 9. uri v damskem salonu kavarne »Emona« v Ljubljani. Program obsega: Poročila predsednika, tajnika, načelnika smuškega, drsalskega in sankarskega odseka, poročilo podsaveza v Zagrebu in Beogradu, poročilo vodje nastavnikov v vojaškem smuškem te

Dopisi

«G. Živimo v dne, ko se toliko govori in manifestira za naše brate v Korotanu. Zavedno slovensko srce pa pri tem ne pozabi na druge naše neosvojenosti, na primorske Slovence. Ne tako na tla! Tu živi neka gosa iz naših gorstskih krajev. Svetovna vojna ji je uničila rodni kraj. Zaradi svoje narodne zavednosti pa je morala tudi zapustiti svojo ožjo domovino. Preselila se je tja, kjer je mislila, da bo našla odprti rok in vsaj malo sočustvovalja — k svojim osvojenim bratom. Pa kam naj bi se tudi obrnila, če ne k tem? Kam se boš obrnil, kadar boš sam na svetu, zapuščen od vseh, če ne do svojcev, katerim lera na ustinih beseda bratoljubja? Tako je storila tudi ona in usoda življenja — trpljenja jo je zanesla na Ig. Tu živi s svojimi otroci brez moza, ki mora zanj in za otroke skrbeti v mestu. V hiši pa, kjer omenjena revica stanuje, mislijo klerikali napraviti «svojo» gostilno — 13. na Ig. Ker pa ne morejo pravnim potom «nikar», ki se je «priklajala» v židansko fašo, odtod spoditi in je vreči na cesto, so spravili nad njo z grožnjami in psovkanji. Šli so celo s kladivom proti njej! To so res odlični katoliški in slovenski ljudje! Ker si bedna begunka neče sama poiskati pravice, javljamo, da bodo to storili mesto tega drugi, če ne bo tega barbarstva takoj konec. V tem slučaju bomo lahko postregli tudi z imeni, od katerih so nekatera zelo slavnna.

KAMNIK. Podružnica Jugoslovenske Maticе v Kamniku je priredila v soboto dne 10. oktobra «Koroški večer» v dvorani Narodne čitalnice. Spored je bil zelo posrejen. Kot prvi je nastopil od hoc sestavljeni in pomnožen orkester Narodne čitalnice pod vodstvom g. Frana Kratnarja. Orkester je dovršeno izvajal štiri točke: Pučkov «Prihod gladijatorjev», Offenbachovo «Koroško iz uverture Orfeja», Vedralovo «Slovensko koroško» in «Venec koroških narodnih pesmi». Slednje je za orkester priredil spečeljeno za ta večer naš najmlajši in najtalentirši družinski sodelavec dr. Igor Vidic, ki pa nas je v nedeljo žal zapustil in odšel na službovanje v Maribor. Te koroške narodne pesmice je znal nanizati drugo ob drugo tako, da nam je bila z njimi podana cela koroška tragedija. Orkester je žel za svoja izvajanja obilo zaslužen pohvale. Prepričani smo, da bo g. Kratnar ustvaril orkester, ki bo v ponos Kamniku. — Kot druga je nastopila naša «Litra» s kitico o Korotanu iz Adamičeve «Čet nas zemlja» in koroškimi narodnimi pesmicama: «Spov ptičke pojo» od O. Deva ter «Dobar večer» od Svikačiča. Izvrstno prednašanje znane naše «Litre» ni treba posebno poudarjati. Za tem sta deklamirala kol. učenc Rus Oslarjevo «Gospa sveta» in kol. učenka Nada Medvedova «Koroško pesem» od Ivana Albrechta. Godalni kvartet (gg. Vrančič, Rus, Medved in Savinšek) s Beethovnovim «Menuetom» je žel obilo pohvale za izredno lepo in učinkovito prednašanje. Dodati je moral še dve točki. Večer je zaključil Aškercevo igrokaz «Volčuna». Dr. Igor Vidic, ki je igral vlogu Volčuna je koncem igre stopil pred rampo in z besedami: «tako je bilo nekoč...»

prešel v slavnostni govor. Podal je izbrano sliko o zgodovini Korotana od naših pradedov iz prve dobe, preko dobe Janežiča, Einspillerja itd. pa tja do nesrečnega plebiscita in do danes. Z besedami iz narodne pesmi: «bom naredil stazice, čir so včas bife» je zaključil svoj govor in Koroški večer. Ker je Kat. društvo «Kamnik» prvotno odklonilo sodelovanje v Narodni čitalnici je Jugoslovenska Matica priredila v nedeljo dne 11. oktobra drug koroški večer v Katoliškem domu s istim sporedom; odpadel je igrokaz «Volčuna», ker je moral g. dr. Igor Vidic odpotovati. Govoril je prof. dr. Rožič. Hvalevredno je, da so napredna društva brez ozkosti priredila drugi večer tudi v Kat. domu, če je že moralo tako biti.

CERKNICA. V nedeljo je priredila podružnica Jugoslov. Maticе z ostalimi društvi brez razlike političnega naziranja na glavnem trgu javno manifestacijsko zborovanje za Koroško, ki je prav lepo uspelo. Ljudstva se je zbralo zelo mnogo. Otvoril je zborovanje s kratkim uvodom o nalogi Jugoslovenske Maticе dr. Jože Bavdek. Nato sta odvetnik Ciril Kraševac in dok. Janjanc v daljših govorih orisala sedanjost in težko stanje naših koroških bratov. Prvi govornik je obrazložil vse velike krivice, ki se jim gode na gospodarskem, političnem in kulturnem polju. Drugi govornik pa je poudaril žalostne razmere koroških Slovencev v cerkveno - verskem oziru. Končala sta oba z navdušenim pozivom, naj ne pozabimo naših koroških in naj ne prenehamo zahtevati, da se nam vrne slovenska Koroška. Oba sta žela za svoja izvajanja burno pohvalo. Ljudstvo je bilo vidno ginjeno in navdušeno. Na koncu se je prebrala primerna resolucija, ki je bila soglasno sprejeta in ki se je odposlala na pristojno mesto.

BLD. V nedeljo dne 11. t. m. se je vršilo v dvorani Zdraviliškega doma manifestacijsko zborovanje za Koroško ob veliki udeležbi občinstva. Koroški rojak g. Spicer iz Radovljice je opisal v zelo zanimivem predavanju trpljenje naših bratov na Koroškem. Solska mladina je nabrala 700 Din za Jugoslovensko Matico.

IZ TRŽIČA. «Koroški večer», ki so ga priredila vsa kulturna društva v Tržiču, je izpadel nad vse častno. Okusno okrašena telovadnica meščanske šole je bila polna do zadnjega kotička. Večer je otvoril salonski orkester g. Kernca z dvema koncertnima točkama in našimi himnami. Žel je grom kol pohvalo. Tržički župan g. Lončar je v vnešenih besedah očital pomen koroške večera. G. Joža Ster in g. Lajze Ude sta v svojih predavanjih razložila, kako je prišlo do nesrečnega plebiscita, kaj je vzrok, da smo ga izgubili in kako je z bodočnostjo našega Korotana. Vmes je deklamirala g. Anica Kostanjeveva Murnovo odo na mladost. Potem so deklamirali učenec meščanske šole Pregljevo «10. X. 1925.» v zboru in s spremljevanjem klavirja. Tak način deklamacije je nov in silno učinkovit. Pri klavirju je sedel g. Lajovic. Združeni tržički pevci so pod vodstvom gg. Dolinarja in Lajovica zapeli štiri koroške narodne pesmice, ki so privabile občinstvu solze v oči. Dvospev g. Paternosta in Lajovica je globoko učinkoval. Kakor morali je bil tudi gromki uspeh prireditve zadovoljiv. Na

SENZACIJA SEZIJE 1925/26. S filmskim aparatom okrog sveta! PRIDE V KINO «IDEAL»

meščanski šoli je letos 6 razredov. Vseled pomanjkanja učnih oseb se vrši skrben pouk. Kot slišimo, so učitelji že imenovali. Učenci meščanske šole so letos potrebovali samo novih knjig za 25.000 Din. Od tega je več kot dve petini potrebe za ubožne učence. Kje bo šola dobila ta denar, danes še ne ve. V šolski kuhinji je veselo življenje. 1200 kosil in večerji se je skuhalo in pojedlo. Ta kuhinja je bila resnično potrebna. Postopje osnovnih šol je temeljito popravljeno. Solska opravila za vse razrede popolnoma nova, novi katedri, umivalniki, omare, nova oprava konferenčne sobe, tako da je za par let vse opravljeno. In kdo je to storil? Vsak dobo to ve, da imajo za slugo sedanjih občinskih možje večine. Obrtno - nadaljevalna šola je tudi že prišla s poukom. Uči se ob nedeljah od 9. do 13. in ob ponedeljkih od 3. do 8. ure popoldne. Vprašanje, ali naj predilniški vajenci obiskujejo obrtno - nadaljevalno šolo kakor svoječastno, še ni rešeno. Predilnica pravi, da ne, drugi pa pa vsi za.

KOČEVJE. Koroški večer, ki ga je priredila podružnica Jug. Mat. v Kočevju v soboto dne 10. oktobra v hotelu «Trst», je nad vse pričakovanje lepo uspelo. Lahko trdimo, da ni bilo zlepa toliko kočevskega Slovenstva zbranega v hotelu kakor ta večer. Manifestacija je otvoril predsednik J. M. poudarjajoč, da vidi v obisku edinstvo Slovencev za — Korotan. Program je vseboval: predavanje, deklamacijo in petje. Vsaki točki je sledilo burno odobravanje. Po izvršenem programu so se prodajale v prid J. M. cvetlice, razglednice, knjige, brošure in narodni kolki. Ves večer je navdajala prisotne bratska harmonija in razšli so se s sklepom predavatelja «za Koroško življenje in smrt, nasprotniku smrti».

ZAGORJE O. S. Vsa tukajšnja kulturno-prosvetna društva so pod okriljem podružnice Jugoslovenske Maticе praznovala s prav posrejenim sporedom obletnice koroške plebiscita. Ob tej priliki je zagorsko prebivalstvo pokazalo, da dobro pojmuje težko izgubo za našo domovino. Velika sokolska dvorana je bila nabito polna. Manifestantje so se razšli v zavesti, da je treba neprestano dela za zopetno pridobitev Koroške. Ganljivo je bilo gledati lepo solidarnost zborovalcev brez vsake primese politične nestrpnosti. Prostovoljni prispevkov se je nabralo 720 Din. Čast in hvala zavednemu občinstvu! Dne 18. t. m. priredi Jugoslovenska Matica v Sokolskem domu «Originalno trgatve» s plesno veselico. Zelimmo samo, da bi tudi to prireditev p. n. domačini in okoličani posetili v tako lepi slogi, kakor so «Koroški večer». Za zabavo bo vsestransko poskrbljeno. Pri veselici svira orkester glasbenega društva nar. železn. «Stoga» iz Ljubljane.

TRBOVLJE. Z veseljem smo doznali, da je edino Avto Trbovlje - družba, katere zastopnik in imetelj je g. Miloš Rožin, kompetentna prevažati osebe s svojimi avtomobili od kolodvora v Trbovlje in obratno. Vsekakor je to hvalevredno, ker kakor smo informirani se je g. Rožin veliko žrtvoval

predno je to tako podrobno podjetje ustanovil. Zato bi nikakor ne bilo oportuno in to ravno iz splošnih socialnih ozirlov, da bi se ga na kakršenkoli način zaradi brezpotrebne konkurence onemogočalo. Dokazano je namreč, da več enakim podjetjem zaradi velikih režimskih stroškov ni mogoče uspevati in se naj na vsak način že obstoječe avto - podjetje, ki je pokazalo dovolj poživljenosti in solidnosti, podpira da bo čim prej prišlo do izdatnega znižanja cen. S tem bo tudi nam delavcem dana možnost posluževati se avto - voženj, ki so naši dolni vsekar potrebne. Dobro bi bilo da bi se naša občina zainteresirala za avto - družbo in jo pri njenem prizadevanju cenjeje vožnje podprla z vsemi sredstvi, ker je vendar v interesu vseh prebivalcev.

NA DOLU PRI HRASTNIKU bodo v nedeljo občinske volitve, pri katerih se poskusi tolikrat le dve stranki: napredna gospodarska in kaplanova, ki ima dve skrinji. Naprednjaki smo edini, v klerikalnih vrstah se pa pripravajo in so se ločili v dve listi. Kakor vse kaže, bodo naprednjaki s prvo skrinjo premagali obse nesporni.

RADEČE PRI ZID. MOSTU. Koroški dan se je v našem mestu proslavil bolj skromno, ker je bila osredotočena vsa pozornost v bližnji Loki. Tam so namreč z velikim pompom praznovali prihod novih zvonov. Radovedni smo, če so pri tej priliki, ko so imeli opravka na zvoniku župne cerkve, odstranili podobno, ki ba je predstavljala avstrijskega orla ali mu je vsaj podobna. Pri prodaji cvetic, knjig, razglednic itd. so nabrali v Radčah 222 Din v korist Jugoslovenske Maticе. Zvečer je ob veliki udeležbi občinstva predaval v sokolski dvorani g. učitelj Perharc o Koroški.

KOZJE. Tukajšnji fantje prirede v nedeljo dne 18. t. m. v gostinskih prostorih g. Ivana Kuželja trgatve, združeno z godbo, plesom, šaljivo pošto itd. Čisti dobiček je namenjen v korist Jugoslovenske Maticе. Povabljeni so vsi prijatelji mladine.

GORNJI GRAD. Ob priliki žalostne petletnice koroškega plebiscita je tukajšnji Sokol priredil dobro uspešno akademijo v čitalniški dvorani. Splošno pozornost je vzbudil temperamentni govor br. Stefančiča. Živa slika, ki je predstavljala na bengalično razsvetljenem odru Jugoslavijo, kako pridi s Sokoli proti Gosposvetkemu polju, kjer ob knežjem kamnu plaka mati Koroška s svojimi otroci, je globoko segla v srce vsem navzočim. Za kulismi so peli istočasno «Gor čez Izaro», žalostinko koroške tragedije. Za Jugoslovensko Matico in Sokola smo nabrali precejšen znesek.

ŠOSTANI. Sokolsko društvo otvorilo svojo letošnjo gledališko sezono v nedeljo dne 18. t. m. z uprizoritvijo P. Petrovičeve vask šale «Vozel». Začetek ob 3. uri popoldne. Društvo apelira na podporo domačinov kakor tudi občinstva iz okoliških krajev, da nam z obilnim obiskom omogočijo izvršitev obsežne zasnovanega kulturnega programa. Tako bo postal naš Sokolski dom v resnici kulturno ognjišče Šaleške doline, ki bo sipalo žarke toplote in srčne plemenitosti v vsa dovzetna srca. Društvo hoče v tekoči sezoni poleg ljudskih igrokazov gojiti tudi resno dramo, prirejati predavanja, recitacijske večere, pevske in orkestralne koncerte, gostovanja itd. in tako smoteno priveriti publiko do popolnega

Zenitovanjsko potovanje v luksuznem aeroplanu, bo senzacija Ljubljane! Pride v kino «Dvor»

razumevanja naše kulturne misije med narodom, sledeč geslu «iz naroda za narod!» Zdravo!

PTUJ. Prihodnjo nedeljo dne 18. oktobra se zberejo v našem mestu delegati vseh podružnic Jugoslovenske Maticе iz Slovenije k pokrajinski skupščini. Moramo biti ponosni, da si je izbrala Jugoslovenska Matica ravno naše mesto za svojo letošnjo skupščino, ker dokazuje s tem, da razumeva naš težki boj ob severni meji. Od ptujskega slovenstva pričakujemo, da se bo istotako zavedalo svoje dolžnosti napram delegatom in skupščini te naše najvišje narodne organizacije. Došle delegate sprejmemo slovesno na kolodvoru pri vlakou ob 10. uri narkar se vrši sprevod v društveni dom, kjer bo skupščina zborovala. Zbirališče za odhod na kolodvor in sprevod je točno ob četrta na 10. pred dijaškim domom, odkoder odkorakamo z godbo na čelu. Pričakujemo, da ne bo manjkalo nikdo, ki čuti narodno, za vse oddelke Sokola pa je udeležba obvezna.

LJUTOMER. V soboto dne 10. oktobra se je vse narodno čuteče občinstvo zbralo v gledališki dvorani Sokola pri Strasserju, kjer se je vršil «Koroški večer». Predsednik kulturno - prosvetnega oddelka br. Baukard je uvodoma orisal pomen plebiscita 1. 1920., ki bi nam naj bil izvojeval naš Korotan. Nato se je br. Baukard spomnil v izbranih besedah pred letom dni — 11. X. 1924. — tako tragične smrti preminulega dolgoletnega staroste br. Joško Rajha. Ko so zborovalci zaklicali njemu v spomin trkratni «slava», ni bilo očesa, ki se ne bi bilo porosilo. Izbrano predavanje o plebiscitu, predzgodovini istega in poznejšem političnem položaju je imel br. Lubej, ki se je 1. 1920. osebo udeležil akcije na Koroškem. Deklamator naraščajnik Cvek je zadovoljivo izvršil svojo nalogo, narkar je nastopil moški pevski zbor pod vodstvom br. Kržmanja, ki je odpel nekaj koroških pesem. Srečno zasnovana alegorija, za katero gre zahvala načelniku br. Stoparju, je zaključila slavo.

GORNJA RADGONA. Dne 5. oktobra je bil premeščen iz Gornje Radgone v Maribor poštni pomožni konduktor Anton Gorše. Z njim je izgubila Gornja Radgona onega izmed najtalentirših delavcev na kulturnem polju. Bil je večletni blagajnik tukajšnje podružnice Jugoslovenske Maticе, član Sokola itd. Želimo mu tudi v bodočnosti mnogo uspeha.

DOL. LENDAVA. V soboto večer se je vršila tudi pri nas spominška petletnica izgube Koroške. V hotelu «Kroni» se je zbralo za naše razmere zelo veliko število občinstva. Zastopane so bile vse oblasti. Vojaštvo je zastopal podpolkovnik g. Hlč. Predavala sta g. dr. Leskovec o «Societini» črta hrvatskega kraljevstva in Pavlica o plebiscitu. Ob tej priliki so se zapele lepe koroške posmi, ki nas spominjajo o tugi za sužnjene našega naroda na Koroškem.

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Zenitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Obri

Vulkanizira
ne vrste gumijaz parna vulkanizacija P. Skafar v Ljubljani. Rimska cesta 11. 270

Popravila
Mehanik Ivan Legat specializir. za pisane stroje Maribor Vojkova ulica 38. Telefon 434

Krojač Ivan Magdič
Ljubljana. Gledališka ul. 7. priporočila za jensko modno. — Angliško blago. 24579

Pekarno
v Ljubljani vsem v na- jem ali kupim s hile vred. Poudarje na upravo «Jutra» pod «Dobra peč». 24226

Službe

Hlapec
mladen, polten, trezen in čist, ki je vajen konj in voz dobro stalno službo proti dobri plači in hrani. Vprašati v konfekcijski tovarni Fran Derenčič & Cie., Ljubljana. 24570

Knjigovodkinjo
ki je ob enem samostojna korekpondentka liše industrijskega podjetja. Nastop takoj plača po dogovoru. Poudarje na upravo «Jutra» pod «F. F.». 24228

Postrežnica
poštena, mlada in zdrava, se liše k obitelji z dvema otrokoma, starima 9 in 3 let. Delo dopolnje in ne kaj kvas popolne. S hrano in vlačje v liški ulici 22. pritrilje levo, druga 24544

Dve vajenki
za damsko krojaško obrt na Gorenjskem se sprejme. — Naslov pove uprava «Jutra». 24164

Natakarica
najraje zahtevna, se sprejme. — Naslov pove uprava «Jutra». 24160

Vzgojiteljica
mlada in temperamentna se takoj sprejme k otrokom brez matere. — Prodnost injanje gojilno izobrazene. Poudarje na upravo «Jutra» v Mariboru pod «Vzgojiteljica». 24128

Učencec
mlav in krepke rasti se sprejme takoj v trgovino modnane stroke Ivan Pernt, trgovec, Črna pri Prevaljah, Koroška. 24092

Dva čevljarica pomočnika
se takoj sprejmeta za teko delo. Ibrana in stanovanje v hiši Plača po dogovoru. — Josip Kovelj, čevljar, Ljubno, Gorenjsko. 24141

Vajenka
le boljše robljne z dobrimi solskimi sprečevalci se takoj sprejme v trgovino s galanterijskim blagom. Naslov v upr. «Jutra». 24251

Prodajalca ali prodajalko
starejše izveščano moč v materialni stroki sprejme uradnika nabavljiva sadruga v Novem mestu. 24222

Kartonažer
popolnoma samostojna moč se liše za vodstvo kartonaže. Služba stalna. — Poudarje s sprečevalci je polistaj na: Dimešič, čevljar, Karlovce, Hrvatsko. 24217

Prodajalka
za trgovino s čevlji se sprejme za takojšnji nastop. Poudarje na upravo «Jutra» pod značko «M. T. Ljubljana». 24207

Mesarski vajenec
mlav in močan se sprejme pri Francu Slamiču, Gosposvetska cesta 8ter. 6. 24222

Čevljar, pomočnika
za finija dela sprejme J. Dolenc, Baravska steza 6. 24215

Krojač
za veliko delo nastopi takoj ali sprejme delo na dom. Naslov pove uprava «Jutra». 24206

Pošteno dekle
ki zna tudi kuhati liše službe. — Poudarje na upravo «Jutra» pod «Litra» Ljubljana 12970. 24210

Poslužba
veščla slov, hrvatskega in nekoliko nemškega jezika teli nameščanje v uradu kot blagajničarica, enkrat tudi k otrokom. Cenj. poudarje na upravo «Jutra» pod «Zanešljiva 12914». 24126

Gospodična
življa liše službe kot pomočnica v trgovini, kjer bi opravljala vsako delo. Naslov pove uprava «Jutra». 24221

Kuharica
dobro izveščana, dobi stalno službo. Dobra plača in lepo ravnanje zagotovljeno. Naslov pove uprava «Jutra». 24171

Hlapec
zanešljiv in pošten se sprejme. — Naslov pove uprava «Jutra». 24227

Natakarica
s kaveljce se liše za takoj. Poudarje na upravo «Jutra» pod kifro «Stalna 12946». 24234

Prodajalca
mečane stroke teli službe, najraje v mestu. Cenjene poudarje na naslov: Milena Čemil, Rideljko pri Brecljah, poštno leteče. 24212

Krojaški pomočnik
liše službe za takoj, bodisi v mestu ali na dečeli. — Poudarje na upravo «Jutra» pod «Pomočnik 12967». 24212

Šofer
izveščan, pošten priden, zanešljiv in trezen, izkušen mehanik in monter za vsa avto popravila. liše službo soferja. Poudarje na upr. «Jutra» pod značko «Zanešljiv 12900». 24221

Gospodična
zmožna slovenskega, nemškega, italijanskega in nekoliko francoskega jezika liše službe v banki ali kakor podjetja. Dopine na upr. «Jutra» pod značko «Zanešljiv 12981». 24223

Zvon, Plan, Vestnik
vred letnikov, ozir. posameznih števil naprodaj. — Naslov pove uprava «Jutra». 24240

Nagrobno svetilko
skoro novo, pro d.a.m. — Naslov pove uprava «Jutra». 24240

Bolniški voz
se proda. Naslov pove upr. «Jutra». 24212

Pletilni stroj
B-32 se poci pro d.a.m. — Naslov pove uprava «Jutra». 24258

Znamke
vseh vrst slovenskih in vinariskih vrednosti toda nerabljene kupuje Izidor Steiner, Brod na Savi. 443

Pohištvo
za pisarno za 8 sobe, ev. rabljeno in tolema blago, se kupi. Podrobnosti poudarje na upravo «Jutra» pod «75». 24204

Ježice
v vsaki močlini po največjih denarnih cenah kupim. Poudarje na upravo «Jutra» pod «Ježice». 24197

Rabljen naslonč
(fotel) na kolesih se kupi. Poudarje na upravo «Jutra» pod «Fotelj». 24248

Ježice
kupujem v vsaki močlini po največjih denarnih cenah. Poudarje na upravo «Jutra» pod značko «Eksport 12976». 24220

Več vinskih sodov
v velikosti od 7-30 hl se poci pro d.a.m. Poudarje na upravo «Jutra» pod kifro «0000 A. B.». 24173

Sveži vampi
vseh dan v poljubni množini v mestu F. Slamič, Gosposvetska cesta 8ter. 6. 24132

Otomane
v blago 880 Din, afrik. modraci 250 Din in vse ta petletike izdelane solidno in najceneje dobavljiva Radolf Sever, Gosposvetska e. 6. v liši mesarja Slamiča. 24144

Vila ali parcela
se kuni na Bleiweleci ali Erjavčevi cesti. Poudarje pod «Takoj 12983» na upr. «Jutra». 24220

Zamenjam
solčno stanovanje v stari hiši, sobo in kuhinjo za enako ali večje. Poudarje pod kifro «Prosta selitve» na upravo «Jutra». 24233

Dve sobi
se oddaja 1-2 gospodoma. Naslov pove uprava «Jutra». 24245

Dva dijaka
se sprejmeta na stanovanje in sajtr, event. tudi na hrano v bližnji obrtne lole. Naslov pove uprava «Jutra». 24213

Soba
se odda s vso okrho. — Naslov pove uprava «Jutra». 24235

Opremljena soba
se takoj odda boljšemu gospodu. Naslov pove uprava «Jutra». 24246

Družabnik (-ca)
za trgovino s mešanim blagom na dečeli se liše. — Poudarje na upravo «Jutra» pod «Izveščana moč 12906». 24220

Soba
liše akademik. — Poudarje pod «Zmerna cena» na upr. «Jutra». 24239

Opremljena soba
konfortna, blizu sodne palače, se odda solidnemu gospodu. Naslov pove uprava «Jutra». 24232

Lepa mesečna soba
solčna, s električno razsvetljavo in soperako kopalnice se odda boljšemu gospodu. Naslov v upravi «Jutra». 24231

Prazna soba
v sredini mesta liše solčno par, ki je ves dan odprta. Poudarje na upr. «Jutra» pod kifro «Takoj ali pozneje». 24241

Soba
solčno in snažno, z sajtrkom, par, ki je ves dan odprta. Poudarje na upr. «Jutra» pod kifro «Takoj ali pozneje». 24241

Opremljena soba
s soperako kuhinjo, z najtrajnejšimi, temnimi, svetloj (kot podnajejnik) se otok odda. — Naslov pove upr. «Jutra». 24223

Osební auto „Puch“ VII, v dobrem stanju.

Pnevmatika skoro nova, kakor tudi Phonola, pripravna k vsakemu klavirju se proda. Poudarje pod „Jug“ na upr. lista. 6056-a

Živali

Nemška doga
krasen samec se proda. — Naslov pove uprava «Jutra». 24236

Razno

Kdo bi se usmilil
li posledil gospodini, ki ima bolne mater 500 Din proti odškodnini za 1 mesec. Naslov je poljudi na upravo «Jutra» pod kifro «Usmiljenje». 24238

Opreme za neveste
store, zastore, jedilne in spalne garniture, namizna in posteljnina pregrizita ter vse vrste vezilov s sebo ročno najceneje M. Zor Ješek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prosvetno vse kombinacije iz motivov. — Prednizanje. Največja izbira načrtov. 466

«Jutrov» roman LUCIFER

kategorija ekzotično napeta vsebina, prepletena s fantastičnimi zapletljivi odzvetki do knove, ki urizajo navdušenemu čitatelju in posteljno pregrizita ter vse vrste vezilov s sebo ročno najceneje M. Zor Ješek, Ljubljana, Stritarjeva ulica 7. Prosvetno vse kombinacije iz motivov. — Prednizanje. Največja izbira načrtov. 466

Piano
rabljen a v «dobrem stanju se kupi. Poudarje s enako fabrika in cena na podružnico «Jutra» v Mariboru pod kifro «Piano». 24217

Čelo
močne konstrukcije, lok ferazabek se pro d.a.m. Ogleda se lahko vsaki dan od 1-3 popoldne na Mirju št. 4/I. 24208

Izgubilo se je
1 top ključev in sicer 4 veliki in 2 manjša na gradni Kapiteljska ul. Za graščak in Dolejški cesti. Najljubši se naprosta, da jih odda proti naznaki 100 Din v gostilni pri Kosiaku, ker za njega itak nimajo nobene vrednosti. 24219

Gustave le Rouge:

Misterija

(Roman)

Dolgo časa ni mogel zaspati. Vročina je bila zadušljiva in mušice so prihajale kar v trumah skozi razbito okno in delale neznošen šum. Končno je Misterijo vendar le premagal svinčen spanec; proti jutru jo je začela tlačiti mora. Sanjala je, da ji je El Matador rezal vrat s svojim dolgim nožem, da ji ukrade bankovce. Tedaj je odprla oči.

Pred njo se je nahajal Kennedy, že ves opravljen, in ji pristrčno voščil dober dan.

— Upam, je dejal, da ste bolje spali nego jaz. Zorrovi gostje so bili vso noč pokonci in delali strašen ropot.

Jaz sem šele ravnokar zaspala.

— Vendar morate vstati. Naši ljudje so pripravljeni, mežgi in konji natovorjeni in stari Indijanec, o katerem nam je govoril Zorro, vas čaka spodaj.

V skoku je bila Misterija na nogah.

Slika, ki se ji je nudila, ko je prišla dol, je bila prav zanimiva: dan se je delal in blede modro nebo so preprezali zeleni in oranžasti trakovi. Te barve so bile tako živahne, da si jih oni, ki je bival samo pod našim podnebjem, niti predstavljati ne more. Ti soče ptičev se je vzbujalo v grmičju in v rnočvirju in z veselimi klici so se dvigali proti nebu.

Misterija pa se ni utegnila zanimati za krasno okolico, ki bi jo pod drugimi okolnostmi gledala dolgo in z veseljem: gavči so jo obdajali in jo spoštljivo pozdravljali s svojimi širokimi klobuki iz pletene slame, okrašenimi z zlatimi pločicami.

Zorro ji je ponosno pokazal že osedlane in natovorjene konje, ki so za posado tvorili cel eskadron. Jezdci so imeli za pasom nož in browning, nekateri so imeli celo oprtane puške in so samo čakali na znak za odhod. Dva krasna mežga sta bila pripravljena za Mi-

sterijo in njenega tovariša, imela sta visoka mehikanska sedla in široke stremene.

Tedaj je Zorro poiskal v kotu hleva čepečega starega Indijanca, oblečenega samo v platnene hlače in raztrgano konjsko odejo. Bil je menda kakih šestdeset let star. Njegov razorni obraz je bil čudno nategnjen, kot pri vseh Indijancih, ker hodijo razoglavi tudi po solncu. Bil je pravi Aztek, visokega in ozkega čela in debelih, vijoličastih ustnic.

Mešetarili niso dolgo z njim, Necoxtila — tako je bilo Indijancu ime — je rad volje prevzel vodstvo pohoda za plačo treh piastrov na dan. Zahteval je samo plačilo v srebru in ne v bankovcih, in ko mu je Kennedy plačal za prvi dan, je zaporedoma ugriznil v vse tri piastre in jih poskusil s svojim nožem, da se prepriča, niso li iz kositra ali iz svinca.

Zorro je kot pravi caballero pomagal Misteriji v sedlo in mala četa se je začela pomikati proti gorskemu grebenu, ki je vstajal na obzorju na zapadu.

Misterija in Kennedy sta bila židane volje. Po resnem premisleku se jima je zdelo popolnoma nemogoče, da bi bil mogel Lionel Brady pristati sredi noči točno na mestu, kamor je bil namenjen. Ker nista vedela za načrte yachtmana, sta bila mnenja, da se je odločil splezati v halon čisto slučajno, samo da uide gotovi smrti.

— Mislim, da sva se odkrižala najinega sovražnika vsaj za nekaj časa.

— Vedno mislite nanj, je dejal Kennedy z glasom, ki je kazal njegovo slabo voljo.

Res je, ne bragajva se več za Bradyja; misliva samo na to, kako se naš pohod posreči. Zdi se mi sedaj vse lažje, kot sem si bila predstavljala. Z zaupanjem gledam v bodočnost. Necoxtila pozna steze, ki skrajšajo pot za dobrih deset milj. Danes zvečer torej ne bomo več daleč od razvalin svetišča.

Med tem ko sta tako kovala načrte, je ekspedicija jezdila po prijetno sveži dolini.

Toda čez eno uro so morali zapustiti to oazo in začeli so se spenjati na strme griče, kjer je težko, svinčeno solnce pritiskalo na peščena tla, rdeča kot kri. Na vseh straneh so se dvigali na

obzorju skale iste krvave barve. Strašna melanholija je plavala nad to čudno, zapuščenno pokrajino.

Nikjer ni bilo pota, nikjer človeškega sledu. Znoj je oblival ljudi in konje. Edino Indijanec Necoxtila je stopal v enakem koraku poleg konja Misterije, razoglavl, kot da ne bi solnce imelo nikakega vpliva nanj. Od časa do časa se je ozrl po gavčih, ki so v napredovanju vidno pešali. V slabi španščini je dal razumeti Kennedyju, da je treba, da se ljudje spočijejo.

— Jaz sem istega mnenja, je dejala mlada žena, toda kakor daleč sega oko, ni niti pedi zemlje, ki bi je ne palilo solnce.

Indijanec pa je pokazal z roko na skalovje in dejal, da najdejo po polurni hoji zavetišče in senco. Gavče je ta obljuba poživila, zbudili so svoje konje z ostrogami in po kratkem galopu so dospeli do vznožja visokega skalovja. Nekaj časa so jahali vzdolž njega, a naenkrat je Necoxtila pokazal ozko razpoko, ki je tvorila vhod v dolino in je bila morda tek suhe reke. Ta skalni hodnik je bil tako ozek, da jezdec v njem niso mogli jezdit vstric, toda že po kakih sto korakih se je razširil in jih privedel v kotel, v kateri je preko granitnih sten teklen tenak curek vode, ki se je malo dalje izgubljal v vročem pesku. Ko so mežgi zapazili vodo, so začeli veselo hrlskati in rezgetati. Minuto pozneje so jezdeci že razjahali in olajšane živali so se gnetle okoli vode, da dobe par požirkov.

Možje so se vrgli na fini pesek, ki je pokrival tla kaverne, in na mah zaspali. Misterija in Kennedy, ki sta se še komaj držala pokoncu, izmučena od vročine, sta sledila njih zgledu.

Samo Necoxtila je ostal pokonci. Počutil je, se naslonil na skalo in se ni ganil, pač pa ga je napeto poslušal v savano.

Dan se je že nagnil, ko so se osveženi in izpočiti gavči spet spravili na pot. Indijanec je dejal, da bi bilo dobro iti naprej po noči, ako hočejo doseči bližino svetišča, ne da bi vzbudili sumnje rodu, ki prebiva v razvalinah.

Solnce je že zašlo, ko so prišli spet na plano. Nadaljevali se lažje svoj pohod, ker je bil nastal hlad. Jezdili so preko suhe in gorate pokrajine, kjer je bliščeči lunin svet črtal na rdečem pesku ostre sence ognjeniških čeri in hrbtov.

OTOKAR ZLINDRA
sudski kapetan I. kl.
MIRA KOSTANJEVEČ
poročena
Štip 14. oktobra 1925 Ljubljana

PREOBLIKOVALNICA
BARBORIČ & ZAVRSAN
LJUBLJANA, Mestni trg 7. 414 a
predeluje damske filce, vavirje itd. po najmodernejših oblikah. Velika izbira damskih klobukov in nekita po zelo nizkih cenah.

Opekarna „Emona“
na Viču-Brdo
Pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta 23
Telefon 207.
Priporoča svojo bogato zalogo zidne opeke, žlebakov in strešnikov vseh vrst po zelo ugodnih cenah.

Tovarna pohištva, ob železniški progi, se radi družinskih razmer prodaja.
Ponudbe pod „Tovarna“ na upravo lista. 6064 a
Industrija umetnega cvetja, kl. obstoja že nad 20 let, z veliko izb. vzorcev in velikim skladiščem blaga na drobno in debelo, v enem največjih mest v Jugoslaviji se po zelo ugodni ceni prodaja. Ponudbe pod Cvičje K-81 na oglašni zavod Interreklam d. d. Zagreb I.-78 5855 a

Oblačila za gospode in dečke se **kljub vsemu** najugodnejše kupi o pri trdki **J. Maček** Ljubljana

METALLUM
baterije za svetilke

Glavni dobitnik 1.500.000 Din.
Vsi dobitniki znašajo preko 30.000.000 Din
- Vsaka tretja srečka zadene -
Žrebanje bo 2. novembra t. l.
Zadružna hranilnica v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 19
ima še nekaj srečk Državne razredne loterije na razpolago.
Cela srečka v petem razredu stane 400 Din
Polovična srečka v petem razredu stane 200 Din
Četrtninska srečka v petem razredu stane 100 Din
Zadnji termin za nakup srečk je 31. oktober 1925.
Potrebna pojasnila daje Zadružna hranilnica pisмено in ustmeno brezplačno.

ZAHVALA.
Za vse izraze sočutja ob prebitki izgubi našega ljubljanskega soproga in brata, gospoda
Leopolda Cimperška nadučitelja
za poklonjene vence in cvetke izrekamo iskreno zahvalo.
Zahvaljujemo se čast. duhovščini domači in zlasti č. g. Dober ku, župniku sevnjskemu in L. Pichlerju, kaplanu št. furskemu, g. R. Plavšaku in nadzorniku Drnoveški za tako tople poslo ilne besede, Pevskemu društvu iz Zidanega mosta za gniljivo petje Sokolskemu društvu v Radečah in vsem, ki so pritegnili pokojnika v tako obilnih številu spremili na njegovi zadnji poti.
V Luki pri Zid. mostu, 14. okt. 1925.
Žalujoči ostali.

Radi upeljave
specijalnih izdelkov so cene blagu izvanredno nizke Lep izbor klobukov, čepic, srajc, spodnjih hlač, lovskega perila, damskih kožnih vratnikov, perila, kravat, nogavic, svilenih bluz, šalov in trikotaje, fina parluмена in drugo galanterijsko blago, dokler traja zaloga.
B. Veseljnovič & Komp., Maribor,
Gospodarska ulica 26. 469a

Znižane cene!
JULIO MEINL
mešanice žgane kave!
Three Stars 1/4 kg Din 33.—
Special . . . 1/4 „ „ 29.—
Meinl I . . . 1/4 „ „ 25.50
Meinl II . . . 1/4 „ „ 23.—
Meinl III . . . 1/4 „ „ 18.50
Meinl IV . . . 1/4 „ „ 15.—

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nepozabni soprog, oče, stari oče, brat, svak in tast, gospod
Miško Smoljan
mesar
včeraj dne 13. t. m. ob 1/2 24. uri, po dolgi, mukepolni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 52. letu starosti preminul.
Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v četrtek, 15. t. m. ob 1/2 16. iz hiše žalosti, Selo št. 8 na pokopališču k Sv. Križu.
Moste pri Ljubljani, dne 14. oktobra 1925.
Žalujoči ostali.

Išče se
večje število krojačev
za Zagreb.
Predstaviti se je v hotelu „Slon“ pri portirju v četrtek 15. oktobra zjutraj od 8. ure naprej.
Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem, tovarišem in znancem tužno vest, da je danes ob 4. uri zjutraj preminul po dolgi, mučni bolezni v starosti 52 let naš pri srčno ljubljani soprog in oče, gospod
Martin Vodenik
šolski upravitelj v Mariboru.
Pogreb nepozabnega se bo vršil v petek, 16. oktobra t. l. ob 15. (3) uri iz mrtvašnice na Pobrežju.
Sv. maša zadušnica se bo brala v soboto, 17. t. m. ob 7. uri v Stolni cerkvi.
Maribor, dne 14. oktobra 1925.
Ida Vodenik, soproga
Vera, Iva, Aleksandra, Zdenka, hčerke.

Za mal denar
se lahko toplo in dobro oblečeš edinole v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti št. 2 — Obišči dokler traja zaloga in bogata izbira!
Konfekcijska tovarna **FRAN DERENDA & CIE., Ljubljana.**
Išče se
večje število krojačev
finih delavcev (Feinarbeiter-Sitzer) za Zagreb. — Predstaviti se je v hotelu „Slon“ pri portirju v četrtek 15. okt. od 8. ure zjutraj dalje.
Prodajalko
za trgovino čevljev sprejme veliko industrijsko podjetje. Le v tej stroki povsem verzirane, zanesljive in marljivo naj pošljejo ponudbo na upravo „Jutra“ pod „Takojsen nastop 99“.

PODRUZNICE:
Maribor, Kamnik, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Konjice, Slovenjgradec.
TRGOVSKA BANKA, D. D., LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA št. 4 (v lastni stavbi)
KAPITAL in REZERVE preko Din 19,000.000
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
EKSPOZITURA:
Prevalje.
Brzjavke: TRGOVSKA
Telefoni: 139, 146, 458